

ČESKÝ JAZYK

... rozumím světu

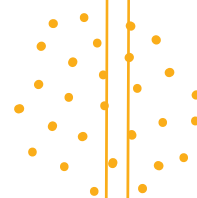

PRACOVNÍ SEŠIT PRO 6. ROČNÍK

základních škol a víceletá gymnázia

1. DÍL

OBSAH

Opakování z 5. ročníku

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- 6 — Slovní druhy
- 8 — Stavba slova
- 9 — Významy slov, skladba
- 10 — Pravopis

SLOHOVÁ A KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

- 12 — Různé typy textů

1. Do tajů komunikace

KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

- 13 — Co všechno při komunikaci používáme

SLOHOVÁ VÝCHOVA

- 14 — Učíme se dobře psát

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- 15 — Formy zápisu sdělení
- 16 — Jazykové jednotky, pravopis
- 17 — Různé podoby jazyka

2. Proč komunikujeme?

KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

- 19 — Komunikační funkce

SLOHOVÁ VÝCHOVA

- 20 — Účel každodenních textů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- 21 — Hlávky a písmena
- 22 — Znělé a neznělé souhlásky, slabika a přízvuk
- 23 — Zvuková stránka – souhrnné úkoly
- 24 — Určujeme slovní druhy
- 25 — Podstatná jména: abstraktní, konkrétní, vlastní a obecná – typy významu
- 26 — Vlastní jména osobní

3. Jak s námi mluví minulost

KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

- 27 — Zachycení zkušenosti (v) řeči

SLOHOVÁ VÝCHOVA

- 29 — Různé styly vyjádření

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- 30 — Tvary podstatných jmen – rod, životnost
- 31 — Tvary podstatných jmen – číslo
- 32 — Tvary podstatných jmen – pády, vzory, koncovky
- 34 — Skloňování; párové části těla
- 35 — Souhrnné úkoly

4. Jízdní řád komunikace

KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA

- 37 — Promluva a situace

SLOHOVÁ VÝCHOVA

- 38 — Příprava textu a práce se zdroji

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

- 39 — Vyhledávání přídavných jmen, jejich druhy
- 40 — Tvary přídavných jmen tvrdých a měkkých
- 41 — Tvoření přídavných jmen
- 42 — Tvary přídavných jmen přivlastňovacích
- 43 — Používání vhodných přídavných jmen
- 44 — Přídavná jména – souhrnné úkoly

ČESKÝ JAZYK

... rozumím světu

Hana Dufková
Martina Koppová
Pavlína Synková

PRACOVNÍ SEŠIT PRO 6. ROČNÍK

základních škol a víceletá gymnázia

1. DÍL

- 1 a) Přečti si vyznačená slova v textu. Zapiš do barevných rámečků správný slovní druh z nabídky.
- Sousedí, kteří bydlí v paneláku nad námi, doma neustále něco budují. Denně vrtají do zdí a celý minulý týden něco zatloukali. Jestli to byly hřebíky na pověšení obrazů, musí to u nich vypadat jako v přeplněné galerii. Rád bych se k nim někdy podíval. Sousedovy děti jsou totiž sympatické, i když na sebe taky pořád pokřikují, jako by ani neuměly být potichu. Moje starší sestra si často stěžuje: „Vždyť se vůbec nemůžu v takovém hluku učit!“ Mně to ale nevadí, do uší si dám sluchátka s oblíbenou hudbou a nic jiného neslyším.

Nabídka: podstatná jména, přídavná jména, slovesa, zájmena

- + b) Vypiš z textu do tabulky pět dalších podstatných jmen a sloves, najdi tři další přídavná jména.

podstatná jména	slovesa	přídavná jména

- + c) Vypiš alespoň pět neohebných slov. _____

- + d) Vypiš další tři zájmena. _____

- + 2 Dopln i, í, y, ý. Na prázdný řádek napiš vzor slov, ve kterých jsi písmeno doplňoval/a.

hrad Rád chodím na hokejové zápasy.

 Odstrčil jednu ze čtyř židlí a posadil se.

 Babička mě požádala, abych umyl všechno nádobí.

 Chci navštívit všechny plesí a maškarní bálí.

 V dalším kole se utkáme s Francouzí a Španělí.

 Začaly se v něm probouzet výčitky svědomí.

 Jako první si rozbal ten dárek s mašlí!

 Ty přece víš, co mám na myslí.

 V broskví je podobná pecka jako v nektarince.

 Na začátku hodiny si dejte mobilí pryč z lavic.

 Budete potřebovat tři velké mísí.
- + 3 Dopln i, í, y, ý. Na prázdný řádek napiš vzor slov, ve kterých jsi písmeno doplňoval/a.

Pavel chce být otužilý.

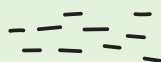
mladý

Můžete zde vidět i rysí mláďata. _____

Byl tam jen jeden rezavý hrnec. _____

Jsou to takoví malí plastoví panáčky. _____

Proč máváš na toho cizího člověka? _____

4 Přepiš slovní spojení do 7. pádu. Za lomítko napiš vzor přídavného jména.

tygří mláďata tygřími mláďaty / jarní svéhlaví žáci _____
 líbivé písně _____ malá koťata _____
 čapí hnízda _____ smělí vlci _____

5 a) Přečti si text.

U jednoho velkého města bylo jedno malé zahradnictví a v tom zahradnictví, ve žlutém domku se zelenými okenicemi, měli chlapečka a ten se původně jmenoval Bohoušek. Bohoušek není špatné jméno, ale brzy se ukázalo, že se pro zahradnického synka nehodí. On měl totiž tu zvláštnost, že se ze všeho radoval. A tak rodiče tomu Bohouškovi říkali Radovan.

Podle Zdeňka Svěráka

b) Vypiš z textu:

- dvě podstatná jména rodu středního (každé jen jednou): _____
- všechna přídavná jména (je jich 5): _____
- zájmeno osobní: _____
- sloveso v přítomném čase: _____
- příslovce: _____

6 a) Doplň ke každému slovesnému tvaru odpovídající zájmeno (tam, kde je jich možných více, stačí doplnit jen jedno).

zpívají <u>oni</u>	půjdete _____	soutěžila _____	poletíš _____
hledám _____	naplníš _____	vymyslel jsi _____	není _____
znamená _____	čarujeme _____	rozšiřoval _____	lžete _____
usoudil _____	přesvědčí _____	vysypali jsme _____	ležela _____

7 a) Přečti si text.

Usedne ke stolu, babička na čistý bílý ubrus vysype z košíku hromadu heřmánku. Rozhrábne ho rukou. Prudce zavoní. Martin se dívá, jak babička obratně utrhuje drobné žluté kvítky a dává je zpátky do košíku. Dlouhé stonky a lístky odhazuje pryč. Heřmánek provoní celou světnici.

Podle Petry Braunové

b) Vypiš z textu pět sloves a převed' je do minulého času.

usedne usedla _____

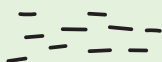
c) Převed' tvary do množného čísla.

vysype vysypou dává _____ dívá _____ provoní _____

d) Změň u tvarů osobu podle zadání.

usedne usedneš (2. osoba) rozhrábne _____ (1. osoba)
 odhazuje _____ (1. osoba) dává _____ (2. osoba)

8 Škrtni slovo, které do řady nepatří.

Nápověda: zaměř se na stavbu slova.

1. vodník, povodí, ~~rozvod~~, vodák
2. roztavit, stavba, postavil, výstava
3. úlet, popleta, přelet, výlet
4. skonat, koňský, pakůň, konina
5. knihovnice, knižní, nížina, knížka
6. okenice, oko, okatý, očičko
7. ručník, ruce, náruč, krůček

9 a) Slova, která v přechozím úkolu zůstala neškrtnutá, přepiš do tabulek rozdělená na část předponovou, kořen a část příponovou. Kořen slov vybarvi.

	předponová část	kořen	příponová část
1.		vod	ník
	po	vod	í
		vod	ka
2.			
3.			
4.			

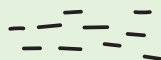
	předponová část	kořen	příponová část
5.			
6.			
7.			

b) Jak říkáme slovům v tabulce?

10 a) Ke zvýrazněným slovům vymysli další tři slova se stejným kořenem.

kolečko, ponorka, nevědecký, rozhledna, přestavět, rozviklaný, zastaralý, přeskočil, neodmlouvej, rybízový, odtažitý, hranice, bohyně

b) Podtrhni kořen všech slov.

11 Vyber slova z nabídky podle zadání. Tři slova zbydou a nebudou použita.

Nabídka: těžký, malý, měkký, obrovský, drsný, snadný, tupý, drahý, mělký, řídký, jitro

1. slova podobného významu:

ráno _____ veliký _____

drobný _____ hrubý _____

2. slova opačného významu:

hustý _____ lehký _____

ostrý _____ hluboký _____

12 Vyber z nabídky jedno slovo vícevýznamové. Užij ho ve dvou větách tak, abys jasně odlišil/a významy.

Nabídka: sova, pánev, vodovod, krb, okno, tulipán

13 Napiš ke každému řádku slovo (či slovní spojení) významově nadřazené.

_____ **1.** matematika, výtvarná výchova, informatika, český jazyk

_____ **2.** kontryhel, divizna, jitrocel, heřmánek

_____ **3.** vodník, čert, drak, jezinka

_____ **4.** Polák, Čech, Američan, Ukrajinec

_____ **5.** lín, kapr, pstruh, plotice

+ **14** a) Vypiš z textu věty jednoduché a označ v nich základní skladební dvojice (podmět podtrhni rovně, přísudek vlnovkou).

Když se Egon vrátil domů, přivítal ho Hihlík. Tvářil se velmi zkroušeně. Tvářil se jako lichozrout, který má špatné svědomí. Egon beze slova vysypal tašky na stůl. Hihlík se pro změnu zatvářil vyděšeně.

Podle Pavla Šruta

Tvářil se velmi zkroušeně. on

b) V souvětích urči počet vět. _____

+ **15** Přiřaď ke každému souvětí odpovídající vzorec (to je zápis, kde každou větu zastupuje V a jsou v něm uvedeny spojovací výrazy).

1. Měl hlad, tak se hned pustil do jídla. **B**

2. Ota pravidelně cvičí, aby měl velkou sílu. _____

3. Když jsme poobědvali, objednali jsme si kávu a dali si zákusky. _____

4. Kdyby dával pozor, neuniklo by mu zadání. _____

5. Protože dostal dárek, který si přál, měl velkou radost. _____

6. Pracoval jako prodavač, prodával v obchodě na kraji města. _____

A. Kdyby V1, V2.

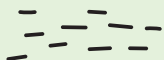
B. V1, tak V2.

C. Protože V1, který V2, V3.

D. V1, V2.

E. Když V1, V2 a V3.

F. V1, aby V2.

16 Doplni i, í, y, ý. V první části vybarvi všechna vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná.

1. Kdo z vás umí l___žovat? Proč jsi vypl___tval tol___k času? V Novém B___džově je vojenský hřb___tov zřízený kvůli b___tvě v roce 1866. Ml___nář si nakonec mohl koup___l b___t v L___itomyšli a z___skal i pole, o která us___loval. Zase se mi rozb___la m___š, není to jen vyb___tými bateriemi. Při v___stupu se kolem oz___valy divné p___štivé zvuky. Jaké máte pl___šové medv___dky?

2. Kdo z vás ví, jak v___padá pel___něk, l___ko, slep___š, sum___š, l___šaj, p___chavka a ryba v___za?

17 Doplni i, í, y, ý v koncovkách podstatných a přídavných jmen.

1. Rekonstrukce podkrov___zabrala půl roku. Chovají tam koz___, kráv___, a dokonce i sob___ . Posíláte to do Evrop___? V okol___ postavil dva kostel___ a pět kapl___ . Žijí tam opravdu velcí krab___ . Nakresli krychl___ . Kup knot do olejové lamp___ . Měla tam bezpečné zázem___ .

2. Usídlili se v odlehl___ch oblastech. Koz___m sýrem jí radost neuděláš. Přihlásili se dva spanil___ princové. Sběr kovov___ch obalů se dobře rozvíjí. Přišel sem s nekal___mi úmysly. Z ryz___ho zlata se šperky vyrábějí těžko. Byli tam jen dva dospěl___ lidé. Prodavači jsou tam usměvav___ .

18 Doplni do vět mě, nebo mně. (Pokud neznáš význam vět, najdi si ho na internetu.)

Kdo se s___je naposled,

ten se s___je nejlíp.

Z___na je život.

Dvakrát ___ř, jednou řež.

Byla ve ___ jen malá dušička.

Kdo říká, že štěstí nejde koupit,
zapo___l na psy.

Čiň čertu dobře, peklem se ti od___ní.

Pot___je každá kočka černá.

19 a) Napiš na linku číslicí pád zvýrazněného slova.

___ Udělali to beze **mě**.

___ **Mně** to neříkej!

___ Přistihli **mě** při činu.

___ O **mně** se nikdo nezmínil.

___ **Mně** se tam docela líbilo, a co tobě?

___ Co se mu na **mně** zase nelíbí?

___ Nikdo **mě** tam už neuvidí!

___ Všechno ve **mně** vřelo.

___ Postavili přede **mě** celý dort.

___ Podle **mě** je na omluvu už pozdě.

b) Doplni.

Zájmeno **já** má tvar **mě** v ___ a ___ pádě.

Zájmeno **já** má tvar **mně** v ___ a ___ pádě.

20 Doplni správné tvary zájmena já.

Však ___ je to jedno. Jednou si na ___ vzpomeneš! Nikdo jiný si ___ nevšiml. V náručí ___ vynesli do koruny stromu. Byli na ___ hodní. Pušť ___! O ___ se nezmiňuj! Stihli jsme to jen díky _____. Jděte tam raději beze _____. Stoupni si za _____. Prosím, ___ z toho vynech! ___ to nedávej!

21 Vyber správné písmeno.

Měl jsem veliký hlad/**t**. Slon, lev/**f**, leopard/**t**, hroh/**ch**, nosorožec, buvol, žirafa i zebra patří mezi zvířata, která můžeme vidět v ZOO. Přes řeku vede úz/**ská** láv/**f**ka. Kořata mají heb/**p**kou srst. Mám jen malou proz/**s**bičku. Na zločince byla uvalena vaz/**s**ba. Střecha potřebuje nový krov/**f**. Kav/**f**ka je dru**h**/**ch** ptáka z čeledi krkav/**f**covitých.

22 Doplni správnou předponu: s-, z-, nebo vz-.

Toník se ___klouzl na ___kluzavce. Papíroví draci ___létli vzhůru k obloze. Papír se ___nítil. Svačina mu ___padla na zem. ___mizel beze stopy. Tu sukni je potřeba ___krátit. Déšť ___myl křidu z chodníku. Povstalci se ___bouřili. Auta se prudce ___razila.

+ 23 Doplně, je, nebo ně.

Drozd je zp____vný pták. Proč je ten balík tak ob____mný? Kdo byl ob____vitelem tohoto ostrova? Matrace je z líné p____ny. Co jste se tam dozv____děli nového? Neparkujte ve v____zdu. Nemá rád zm____ny. Nevzpom____la si na to včas. M____li jsme se tam báječně. Díval se dost tajem____. Nerozum____l jsem mu dobře. Tam____jší správce je mrzutý a špatně se s ním jedná.

+ 24 Doplně ú, nebo ů.

Vystoupili jsme z autobus____, ale nestihli jsme se poradit, protože se spustila ____plná pr____trž. Jen dva ____časníci byli ne____stupní a chtěli vyrazit na první ____sek t____ry ____dolím i v tom hrozném dešti. Pr____vodce k ____divu všech souhlasil, že p____jdeme, protože si asi v____bec neuvědomil, co to zp____sobí všem ostatním. Takže bylo ____levné, že si to ti dva turisté nakonec rozmysleli.

+ 25 Doplně správné koncovky.

Muži si vyzul____ své mokré tenisky, aby na slunci vyschl____. O Dobbym jsme toho slyšel____ spoustu, v životě jsme se s ním však nesetkal____. Vztyčená kopí se blýskal____ ve slunečních paprscích, prapory se vlnil____ a standarta zářila nad průvodem. Jeho oči viděl____ v životě už mnohé. Po laně sjel____ dva muži ve skafandrech. V hlavě mi bloudil____ divné myšlenky, dokud se v pokoji neozval____ tiché kroky. Rodiče odjel____ za babičkou. Děti tam nebyl____ žádné. Poupata se do druhého dne krásně rozvil____.

+ 26 Vyber správná písmena.

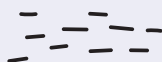
Bi/ytva o S/slamburk je tematická akce pro děti. Čeká vás ot/dpoledne plné her a soutěží, kdy se rytíři utkají v rú/ůzných disciplí/ýnách, aby získali/y body pro svou družinu. Družina s nejvy/išším počtem bodů/ů vi/yhraje Slamburský poklat/d. V závěru dne se družiny pokusý/í ubránit, nebo dobý/ít hrát/d s/Slamburk postavený z balíků/ů slámi/y. Celou akci zakončí slavnostní zapálení Sokolý/iho hrát/dku nejlepšími střelci z řad zů/ůčastněných rytířů/ů.

Podle slamburk.cz

+ 27 Doplně i, í, y nebo ý.

- O v____kendu jsem byla u tety a hrála jsem se sv____m____ dvěma bratranc____ novou počítačovou hru. Hlavní postav____ jsou hlídači v africkém národním parku a cílem je ochránit park před p____tláky. Ti ve hře zab____její zvířata, aby z____skali jejich rohy, kop____ta nebo kůže a vyměnili je na černém trhu za drahokam____. Hlídačům pomáhají v hlídání parku i v____cvičená zvířata. Na základní úrovni hry to jsou buvol____ a žiraf____, na nejv____šší úrovni můžou hlídači spolupracovat dokonce se lv____ a lvicem____. Ta hra je v____borná. Její ovládání je docela snadné, teta nám ale půjčila bezdrátové počítačové m____ši, ab____chom mohli snadněji hrát všichni tři. V sobotu bylo s____chravo, foukal v____chr, takže jsme směli hrát několik hodin.
- V neděli se počas____v____lepšilo, takže nás teta i přes naše nám____tky v____hnala z b____tu na v____let do bl____zkého lanového centra. Původně jsem byla trochu l____ná, nechtělo se m____ani oblékat, ale nakonec jsem se nechala zv____klat a v____dala jsem se na lana natažená až v____soko ve větv____ch stromů. A rozhodně jsem ani na chv____l____nel____tovala. M____slím, že není špatné střídat dobrodružstv____v počítačov____ch hrách a to ve skutečném světě.

1 a) Přečti si text.

Dýňový koláč s čokoládovou polevou

_____ vyšleháme vejce s cukrem do pěny, přidáme olej, dýni, skořici, kakao, mouku s kypřidlem a dobře promícháme. Pokud je těsto husté (záleží na šťavnatosti dýně), zředíme ho troškou mléka. Těsto _____ nalijeme na vymazaný a hrubou moukou vysypaný plech a dáme péct do předehřáté trouby na střední teplotu dozlatova. _____ si připravíme polevu: V kastrolku rozejdeme máslo, přidáme cukr a kakao a kvedlačkou rozmícháme. Hustou kašičku ředíme na požadovanou hustotu po lžících rumem nebo vodou dle potřeby. Po upečení necháme těsto zchladnout, _____ nalijeme polevu, kterou na koláči rovnoměrně rozetřeme. _____ můžeme polevu posypat ořechy nebo kokosem.

Podle recepty.cz, upraveno

b) Vyber, o jaký typ textu jde: vyprávění — popis výrobku — recept — zpráva

c) Podtrhni nadpis textu.

d) Dopln na volné linky v textu slova z nabídky tak, aby text dával smysl.

Nabídka: pak, nejprve, nakonec, mezitím, pak

e) Rozděl různými barvami text na čtyři kroky tak, aby byl popis postupu přehlednější.

f) Každý krok shrň dvěma až třemi slovy a sestav osnovu textu. _____

g) Ve které osobě a kterém čísle jsou všechna slovesa v textu? _____

Je to pro tento typ textu typické? ANO ☐ NE ☐

2 a) Přečti si texty a představ si, že chceš jít na koncert nebo si koupit helmu.

U textu A vyber z nabídky, která informace v textu chybí. U textu B ji doplň sám/sama.

Nabídka: místo konání, čas konání, datum konání, cena, vstupné

KONCERT

Skupina **Agave Life** zahraje
středomořské lidové písně.

KDE: Jičínský zámecký park

KDY: 10. 11. 2026

VSTUPNÉ: 250 Kč

Občerstvení
na místě zajištěno.

Prodám lyžařskou helmu
značky Vizeer ve výborném
stavu za 1 500 Kč
(původní cena 2 800 Kč).
Zaslání možné na dobírku.
Po dohodě možné osobní
předání – Praha 4.

Chybí: _____

Chybí: _____

b) Vyber z nabídky, o který typ textu jde.

Nabídka: vyprávění, pozvánka, reklama, popis práce, dopis, inzerát

A _____

B _____

- 1** a) Prohlédni si fotografie
- b) Dopln k následujícím popisům správné číslo obrázku.
- Lidé na fotografii jsou nejspíš: spolupracovníci _____, přátelé _____.
 - Lidé na fotografii nejspíš: vyjadřují radost _____, řeší nějaký problém _____.
- c) Podtrhni možnosti, podle kterých jsi to poznal/a.
- U obrázku 1:** postoj těla, výraz obličeje, oblečení, poloha rukou, účes
- U obrázku 2:** postoj těla, výraz obličeje, poloha rukou, účes, počasí
- d) Dopln k následujícím větám číslo obrázku podle toho, ve které situaci by taková věta spíš zazněla.
- Mám fakt radost. _____ Problém by mohl být tady. _____ Tak jsme to zvládli! _____
- e) Napiš ke každé situaci další větu, která by mohla zaznít.

1. _____
2. _____

- 2** Zakroužkuj slova, která popisují, že se někdo vyjadřuje verbálně (pomocí slov). Podtrhni slova, která popisují, že někdo komunikuje neverbálně (bez použití slov).
- Nevěsta a ženich si řekli: „Ano.“
 - Dítě se nad obědem uškĺblo a hodilo talíř na zem.
 - Souhlasně kývla hlavou.
 - Teta se po telefonu ptala, jestli k nim o víkendu přijedeme.
 - Máma napsala vzkaz a přilepila ho na lednici.
 - Soused nám pohrozil prstem, když jsme za plotem kopali do míče.

- 3** Spoj situaci a nejlepší způsob komunikace, který v takové situaci použít.

- _____ 1. chci se omluvit učiteli/učitelce za nevhodné chování
- _____ 2. musím přivolat pomoc při dopravní nehodě
- _____ 3. chci požádat známou osobnost o pomoc se školním projektem
- _____ 4. chci kamarádovi poslat svoje nové fotky
- _____ 5. chci si popovídat s kamarádem, který se odstěhoval do zahraničí

- A. vzkaz přes messenger
- B. telefonický hovor
- C. rozhovor z očí do očí
- D. videohovor
- E. e-mail

Co už umím

Umím uvést některé prostředky verbální a neverbální komunikace. (cv. 1, 2)

Znám různé způsoby komunikace a podle situace dokážu vybrat ten nejvhodnější. (cv. 3)

1 Přečti si ukázky a ke každé z nabídky vyber, v čem by se dala zlepšit.

Nabídka: rozdělit věty — lépe seřadit informace

- Byli tam Vaiana a Maui, kteří zachraňovali svět. Já vím, že je to Legenda o konci světa a o plachtění. Ale pro mě to prostě je film o zmateném slepičákovi. Za záchranu světa jim děkuju. Ten slepičák nevynechal jedinou příležitost, aby mě rozsekal. Ale ovace sklízí opeřenec.
- Já vím, že je to Legenda o konci světa a o plachtění, ale pro mě to prostě je film o zmateném slepičákovi, který nevynechal jedinou příležitost, aby mě rozsekal, taky tam byla Vaiana a Maui, kteří zachraňovali svět, za což jim děkuju, ale ovace sklízí opeřenec.

Podle csfd.cz, upraveno
2 a) Představ si následující situaci.

V 9 hodin ráno máte před školou sraz se třídou a učitelem, abyste vyrazili na výlet objednaným autobusem. Zaspal/a jsi a na sraz dorazíš nejdřív v 9:20. Napiš dvě různé zprávy s omluvou, jako bys je napsal/a během cesty na sraz.

- kamarádovi, se kterým máš v autobuse sedět a se kterým si píšeš běžně

- učiteli (učitel nemá tvé číslo, nikdy předtím jste si nepsali)

b) U každého tvrzení zaškrtni, jestli s ním souhlasíš (ANO), nebo nesouhlasíš (NE).

ANO ☐	NE ☐	Ve zprávě učiteli se podepíšu, aby učitel věděl, kdo mu píše.
ANO ☐	NE ☐	Ve zprávě kamarádovi se podepíšu, aby kamarád věděl, kdo mu píše.
ANO ☐	NE ☐	Učiteli musím napsat, v kolik hodin asi ke škole dorazím.
ANO ☐	NE ☐	Kamarádovi musím napsat, proč jsem zaspal/a.
ANO ☐	NE ☐	Zprávu učiteli se snažím napsat spisovnou češtinou a bez chyb.
ANO ☐	NE ☐	Ve zprávě kamarádovi nesmím použít žádného smajlíka.

3 Ze zvýrazněných slov zakroužkuj ta, která jsou na daném místě vhodnější.

Vážená/Drahá paní ředitelko,

chtěla bych omluvit svoji **dceru/dcerušku** Alenu Plachou z vyučování poslední červnový týden z důvodu rodinné dovolené. Mohla bych Vás poprosit, aby dcera **dostala/dostávala vysvědčení/vízo** dříve?

Mávám/děkuji mnohokrát a **přeji/blahopřeji** hezké prázdniny.

S pozdravem/Zdar!

Amálie Plachá

Co už umím

Poznám, v čem by se text mohl zlepšit. (cv. 1)

Umím napsat krátký text vhodně pro danou situaci. (cv. 2, 3)

1 Přečti si krátký text o šifrování a pak s pomocí tabulky vylušti zakódovaná slova.

Šifrování je předávání nějaké zprávy tak, aby té zprávě nemohl rozumět nikdo jiný než určený příjemce. Jeden z možných způsobů šifrování je ten, že každý znak abecedy vyměníme za jiný znak nebo symbol. To, který znak nebo symbol představuje které písmeno, ví jen odesílatel a příjemce.

Národ bez ☹️💵👤🌀🔗 je národem bez ☹️Z 🔗→Σ _____.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
ℒ	▲	→	⏏	Σ	⚖	▴	▽	▢	☾	☯	★	☢
N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
¢	☺	↑	+	Z	☹	¥	*	↓	∅	☆	♂	\$

2 Přečti si krátký text o Morseově abecedě a pak vylušti zprávu.

Morseova abeceda nebyla původně vytvořena k šifrování zpráv, ale naopak k jejich přenosu přes telegraf. Přes ten se dal přenést pouze krátký a dlouhý signál, proto jsou v morseovce čárka (dlouhý signál) a tečka (krátký signál). Dnes se morseovka využívá i k jednoduchému šifrování.

-. / - - - / . - . / . / - . - //
 . - . / . / - . - / . // - - . / - . / - . / ... //
 - / - - - / . - . / . / - . - / - . / - . / - //
 . - - - / ... / ... //
 - . - . / . - . / - - - / ... - / . / - . - / . / - - ///

A	B	C	D	E	F
.-	-...	-.-.	...	.	...
G	H	I	J	K	L
-.-.		..	..-.-	-.-.	...
N	O	P	Q	R	S
-.	-.-.-	..-.	...	...	...
U	V	W	X	Y	Z
...	...	..-.-	-.-.	...	...

3 Přiřaď ke sdělením jejich obrázkový zápis (napiš číslo obrázkového zápisu do rámečku).

- ☐ Dnes odpoledne půjdeme na koupaliště.
- ☐ Máme problémy, potřebujeme pomoc.
- ☐ Svítí slunce a je velké horko.
- ☐ Na břehu řeky stojí armáda nepřátel, mají luky a šípy.
- ☐ Koupili jsme dvě ryby a košík brambor.

4 a) Dopln v tabulce slova, části slov a hlásky tam, kde chybí.

věta	Knihu přinesu po obědě.																			
slova											po									
části slov	kni								nes						oběd				ě	
hlásky		ň															j		d'	e

b) Kolik má věta slov? Kolik částí slov? Kolik hlásek? _____

c) Které ze slov je složeno z nejvíce částí? _____

 d) Které slovo má pouze jednu část? Kterým slovním druhem je toto slovo?

5 a) Přečti si pozorně následující text. (Číslo v závorce napovídá počet slov, který máš najít.)

Jasmína se probudila na zemi a prudce se rozkašlala. Všude kolem se valila spousta černého dýmu. Slyšela křik lidí a viděla plameny, šlehající skrz černé kouřové závěsy. Bylo nesnesitelné horko. Rychle se odplazila dál od toho žáru.

Podle Tomáše Končického a Daniela Špačka

 b) Vypiš z textu všechna slova, v nichž je **i, í** proto, že následuje za pravopisně měkkou souhláskou. (4)

křik

 c) Vypiš z textu všechna slova, v nichž je **y, ý** proto, že následuje za pravopisně tvrdou souhláskou. (3)

dýmu

 d) Vypiš z textu všechna slova, která jsou tvary vyjmenovaných slov. (2)

 e) Vypiš z textu všechna slova, v nichž potřebuješ k určení **i, í, y, ý** znát vzory podstatných jmen. (2)

 f) Proč píšeme **odplazila** bez mezery, ale **od toho** s mezerou?

6 Dopln správně i, í, y, ý. Pokud nevíš, jak se některá slova píší, podívej se do IJP.

Basketbal je kolekt____vní míčov____ sport, který se na celém světě těší v____soké obl____bě. Česky se basketbal naz____vá také koš____ková.

Hra byla v____tvořena ve Spojených státech za účelem zpestření z____mní sportovní příprav____ studentů. Přestože v počátc____ch basketbal neb____l příl____š d____namický, jel____kož první prav____dla neumožňovala poh____b s m____čem, z____skal si vel____ce záhy značnou popularitu nejen v cel____ch Spojených státech, ale na celém světě.

Podle mastersport.cz

7 a) Napiš, jak říkáš jídlu na fotce.

b) Přečti si různé způsoby pojmenování a přiřaď číslo možnosti do tabulky.

1. rajská vomáčka s hovězím masem a houskovejma knedlíkama nebo kolínkama
2. rajský omáčka s masu hovězích, ale nebo houskové knedlíci, nebo kolínko
3. rajska omacka s hovezim a knedliky nebo kolinky
4. hustší tekutá součást některých jídel, která zvyšuje jejich chuť, připravená z kulovitých plodů rajských jablek, s měkkou hmotou těla skotu domácího s vařeným jídlem z mouky kulatého tvaru nebo s těstovinami ve tvaru zahnutých trubiček
5. rajská omáčka s knedlíkem nebo těstovinami

popis textu	číslo možnosti
popis jako z výkladového slovníku nebo encyklopedie	
běžné pojmenování, které můžeme použít kdykoli	
text psaný bez háčeků a čárek (= diakritiky)	
text psaný nespisovnou češtinou	
text s nevhodnými tvary jednotlivých slov	

c) Za následující tvrzení napiš, zda jsou pravdivá (ANO), nebo nepravdivá (NE).

Všechna pojmenování označují pokrm na obrázku. _____

Text psaný nespisovnou češtinou se hodí do jídelního lístku restaurace. _____

Text č. 1 je možné použít jako odpověď kamarádovi na dotaz, co bude dnes v jídelně k obědu. _____

Text č. 2 psal zřejmě někdo, pro koho není čeština rodným jazykem. _____

8 Podívej se na mapu z Českého jazykového atlasu (najdeš ji pod kódem) a napiš, které pojmenování pro rajče se nejspíš používá:

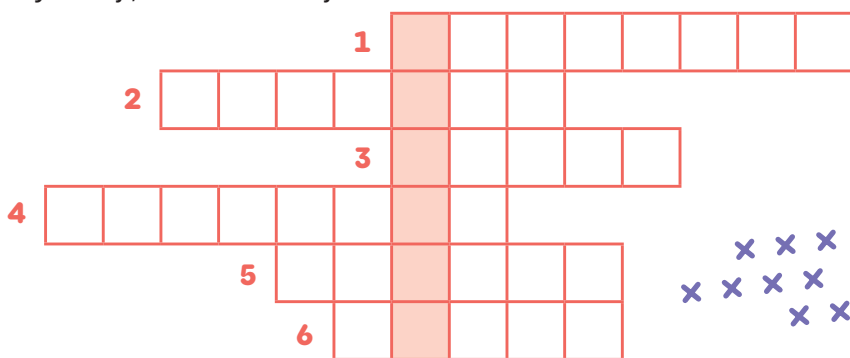
1. v Praze _____
2. v Brně _____
3. v Mostě _____
4. ve Znojmě _____
5. v Břeclavi _____

- 1** Vyplň křížovku s použitím nápovědy. V tajence se skrývá slovo, které označuje záměr, se kterým něco píšeme nebo říkáme.

Nápověda (některá slova nevyužiješ): leták, pozvánka, dopis, recept, formulář, vyprávění, návod, žádost, smlouva

1. dokument, do kterého se vyplňují údaje na prázdná místa
2. dokument, ve kterém dvě různé strany slibují, že něco udělají
3. popis, jak postupovat při vytváření něčeho, např. při sestavování nové skříně
4. výzva k tomu, aby se někdo účastnil konkrétní události
5. popis, jak postupovat při vytváření konkrétního jídla
6. materiál, který o něčem informuje, např. o slevách v obchodě

Záměr, se kterým něco píšeme nebo říkáme, se označuje jako komunikační _____.

- 2** Napiš ke každé komunikační funkci větu, kterou může říct tatínek dítěti a ve které je obsaženo slovo svačina v jakémkoliv tvaru.

1. prosba: Můžeš si dnes dát svačinu do krabičky sama, prosím?
2. varování: _____
3. příkaz: _____
4. omluva: _____

- 3** Pro český jazyk existuje takzvaný jazykový korpus, což je obrovská elektronická databáze (soubor dat) psaných i mluvených textů. Podle něj se slovo zákaz často spojuje s dále vypsanými slovy. Přiřaď zákazy k místům či situacím, kde či kdy jsou nejčastěji uplatněny (piš název místa, nebo situace).

1. zákaz vjezdu _____	A. restaurace či jiné veřejné prostory
2. zákaz kouření _____	B. vodní plocha
3. zákaz návštěv _____	C. soukromý pozemek
4. zákaz zastavení _____	D. nemocnice
5. zákaz koupání _____	E. silniční provoz

Podle Českého národního korpusu

Co už umím

Vím, že záměru komunikace se říká funkce. (cv. 1)

Umím sdělení přizpůsobit záměru, se kterým je vysloveno. (cv. 2)

Určím, pro jakou příležitost se hodí použít dané sdělení. (cv. 3)

- 1 Ema jde po vyučování nakoupit vitamín C, čerstvé housky a chce si půjčit knížky v knihovně. Přečti si cedule s otevíracími dobami a napiš pořadí, kam by měla jít nejdříve, kam pak a kam nakonec, aby vše stihla. Dnes je pondělí a ze školy odchází ve 13:30. Všechna tři místa jsou do 15 minut chůze od školy.

A

LÉKÁRNA
U lípy

OTVÍRACÍ DOBA

Po–Pá 7:00–17:00
So a Ne: zavřeno

B

KNIHOVNA
Přívoz

OTVÍRACÍ DOBA

Pondělí, pátek: 14:30–20:00
Úterý až čtvrtek: 9:00–18:00
Sobota, neděle: zavřeno

C

OTVÍRACÍ DOBA
KOBÍŽEK, DOMÁCÍ PEKÁRNA

Po	
Út	
St	7–14
Čt	
Pá	
So	7–10
Ne	zavřeno

1. _____ 2. _____ 3. _____

- 2 a) Lukáš jde na vlakové nádraží v Pardubicích pro bratrance, který přijede z Brna. Když potřebuje zjistit nástupiště, kde má čekat, musí se podívat na tabuli **Příjezdy** nebo **Odjezdy**? _____

- b) Přečti si správnou tabuli a napiš číslo stanoviště, kde má čekat. _____

PŘÍJEZDY			
Vlak	výchozí stanice	pravidelný příjezd	nástupiště
SC511	Praha	16:27	2
Ex3	Praha	16:38	3
Ex 1	Bohumín	16:35	4
R19	Brno	16:55	2
Os6249	Hradec Králové	17:28	1B

ODJEZDY			
Vlak	výchozí stanice	pravidelný příjezd	nástupiště
SC511	Bohumín	16:29	1
Os6246	Hradec Králové	16:29	1B
Ex1	Praha hl. n.	16:37	2
Ex3	Brno	16:40	1
R19	Praha hl. n.	16:57	2

- 3 a) Popiš, jaký účel mají následující dva texty, které bývají u věcí v běžné domácnosti. Rozhlédni se doma a napiš ke každé možnosti jednu věc, u které takový popisek najdeš.

1. účel: _____
kde najdu: _____

2. účel: _____
kde najdu: _____

- + b) Co znamenají piktogramy na obrázku 1? Pokud nevíš, význam dohledej nebo od někoho zjisti.

1.

2.

PŘÍBALOVÝ LETÁK

Dávkování

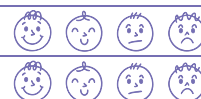
U dětí ve věku od 6 do 12 let:
5 mg dvakrát denně (jedna polovina tablety 2× denně).
Dospělí a dospívající starší 12 let:
10 mg jednou denně (1 tableta).
Tablety je třeba spolknout a zapít sklenicí vody.

Co už umím

Umím vyčíst důležité informace z každodenních textů. (cv. 1, 2)

Rozpoznám význam piktogramů. (cv. 3)

1 a) Přečti si následující texty a podtrhni v nich slova na konci veršů.

Sedl slavík na koleje,
mojí milé píseň pje.
Pak jel kolem osobák
a on přišel o zobák.

V uzavřeném Mitsubishi
chcípily mi v tom hicu myši.

Proletěl mi zubr zdí,
myslel, že to ubrdí.

Podle Karla Plíhala

b) Jak se říká zvukově podobným slovům na konci veršů? _____

c) Ze všech textů vypiš všechny dlouhé samohlásky (každou jen jednou). _____

d) Vypiš dvě slova, ve kterých se vyskytuje slabikotvorná souhláska. _____

2 Zapiš do tabulky, jak se slovo vyslovuje, a v hláskové stavbě označ souhlásku x, samohlásku o. Dále zapiš, kolik má slovo písmen a kolik hlásek. Zakroužkuj slova, u kterých se počet hlásek od počtu písmen liší.

	výslovnost	hlásková stavba	počet písmen	počet hlásek
světlo	svjetlo	x x x o x x o	6	7
domov				
stěna				
batoh				
text				
umění				

3 a) Zapiš výslovnost slov.

tužky [tuški]

můra []

pil []

píle []

vez [ves]

vír []

ves [ves]

pyl []

túra []

objet []

výr []

rány []

pěnit []

laď []

pila []

lať []

oběd []

let []

ed []

zpět []

b) Vybarvi stejnou barvou dvojice slov, které se vyslovují stejně (celkem je třeba šest barev).

4 a) Doplň ú/ů.

Je to práce sn __. V zahradě rostou __chvatné t __ je. Troj __ helníky m __ žeme rozlišit podle velikosti jejich __ hl __. Kráva bučí: b __. Víte, proč je k __ ra některých strom __ červená? Jeho __ sílí je ne __ navné. Traduje se, že dva roky bydlel v igl __. __ nor bílý – pole sílí. Podstupuje léčebnou k __ ru.

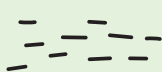
b) Podtrhni slova, v nichž je ú z jiného důvodu než je pozice na začátku slova. Tato slova zapiš do odpovídajících řádků podle důvodu.

po předponě či ve složeném slově: _____

slovo cizího původu: _____

citoslovce: _____

5 Vyber správné písmeno, které do slova patří. Na linku napiš tvar, podle kterého ses rozhodl/a.

_____ Jen ať se v pořát/dku vrátí!	_____ V noci napadl další sních/h.
_____ Nevystřčil z domu ani nos/z.	_____ Na ten strom neles/z.
_____ Zase mám v polévce chlup/b!	_____ Měl jen mizerný plat/d.
_____ Vyběhli do prudkého kop/bce.	_____ Kroky se blížily dlouhou chot/dbou.
_____ Kolem ramen se jí ovíjel hat/d.	_____ Mrás/z vytvořil na sněhu krustu.

6 Vyber správné písmeno.

Postub/p: Připrav/fte si pěk/d/t hřebíčků, nastrouhanou mrkev/f, kuz/s staré lád/tky, kousek prováz/sku a hmoždíř. Nůž/škami vystříhněte z lád/tky kruh/ch o průměru asi 25 cm. V hmoždíři rozdrť/d'te hřebíčky, nasyp/bte je do mrkve, zamíchejte a směs/z přendejte na lát/dku, okraje spojte, zavaž/šte prováz/skem a vylisujte si mrkvovou šťávu. Pokud nebudete s výsled/d/tkem spokojeni, přidejte i med/t.

7 a) Napiš vedle slov do hranatých závorek, jak vyslovuješ skupinu di. Pomůže ti slovník nebo I/P.

divadlo [d'i]	divočina [____]	diktát [____]
dieta [di]	divit se [____]	divoký [____]
diskutovat [____]	dívat se [____]	diskotéka [____]
divačka [____]	divočák [____]	disciplína [____]
displej [____]	divný [____]	dinosaurus [____]

b) Podtrhni v úkolu a) slova původem cizí a doplň poučku.

Skupina di se ve slovech, která jsou původem česká, vyslovuje jako [____]. Ve slovech, která jsou původem cizí, se nejčastěji vyslovuje jako [____].

+ c) Spoj čarou česká slova v úkolu a), která mají stejný kořen.

8 Podtrhni slova, která obsahují slabikotvornou souhlásku.

vrták, mohl, vroubek, sedm, havrani, tygr, řekl, hledá, osm, potrvá, ztratil, zebra, bobr, hrnek

9 Vyber z nabídky slovo, které:

Nabídka: krtek, vrtačka, vstávání, koule, pouhou, prozkoumají, pěstuje

1. má 3 slabiky, má 8 hlásek, zapisuje se 7 písmeny _____
2. má 2 slabiky, obsahuje slabikotvornou souhlásku _____
3. má 4 slabiky, obsahuje dvojhlásku _____
4. má 2 slabiky a v každé slabice je dvojhláska _____
5. má víc slabik, než kolik obsahuje samohlásek _____
6. má alespoň 3 slabiky a všechny samohlásky, které obsahuje, jsou dlouhé _____
7. má 2 slabiky, má 4 hlásky, zapisuje se 5 písmeny _____

10 Přízvuk je ve větách umístěn vždy na zvýrazněné slovo. Napiš, jaký význam má každá z vět.

Tuhle knížku jsem si koupil sám. = Koupil jsem si sám právě tuto knížku, žádnou jinou.

Tuhle knížku jsem si koupil sám. = _____

Tuhle knížku jsem si koupil sám. = _____

Tuhle knížku jsem si koupil sám. = _____

11 Vyber písmena a jejich skupiny tak, aby vznikl správně pravopisně zapsaný text.

U rybníka blíz/sko nás proběhla opět soutěž/š v chytání ryb/p. Vítěz/s dostává cenu Zlatého ú/ůhoře, což/š je ve skutečnosti mně/ěděná putovní sož/ška. Soutěžilo se na počed/t ú/ůlovkú/ů, komise mně/ěřila i jejich velikosd/t a kontrolovala, zda lov/f probíhá podle pravidel, napříkladd/t z/sda soutěžící dodržují zákaz/s používání některých typú/ů návnad/t. Oproti loňsku nastala jedna zmně/ěna: po proz/sbách ochráncú/ů přírody se závod/t obešel bez/s obje/ětí na životech – ulovené ryby byly zase puštěny na svobodu.

12 a) Dopln do textu písně slova z nabídky tak, aby se spolu rýmovaly vždy sudé řádky a liché řádky v každé sloce.

Nabídka: ~~straš~~, fotbalu, fotbalistou, celý, rozdaný, napraví, páru, nenajdu

Posadili si mě naši
do sedací soupravy
moje známky je prý straší
kdo je za mě _____?

Mámo, táto, bez obalu
vy nemáte ani _____
co všechno vím o _____
jak krásný mám zpracování.

Mámo, budoucnost mám jistou
já mám karty _____
budu skvělým _____
věřte mně a kopaný!

Proč bychom se spolu přeli
škola stojí v ofsajdu
fotbal chce můj život _____
lepší nikdy _____!

Podle Kašpárka v rohlíku

b) Text písně si pečlivě zarecituj. Napiš, kterou hlásku vyslovíš na zvýrazněném místě v následujících slovech z písně.

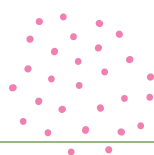
fotbal [] bez obalu [] všechno [] zpracování []

c) Vypiš z písně aspoň dvě slova, ve kterých se vyskytuje dvojhláska.

d) Najdi aspoň jedno čtyřslabičné slovo.

e) Do poslední sloky doplň čárky. Všimni si, že chybí v celé básni.

13 Pomoz myšce projít bludištěm až k sýru. Dopln do děr T, nebo D, aby vznikla česká podstatná jména v prvním pádě. Vyber si pravou, nebo levou cestu, můžeš projít i obě.

P	D	O	V	Á	Z	Á	P	A		
L	Í	P		S	O	K		O	P	
A	N	R	O	U	V	A	P	L	A	
	Á	Ů	V		M	P		A	T	
P	K		E	S	A	R	O	P	O	
O	H	L	E			Ů		K		
	Ě	V	Z	A	K	C	H	O	A	N
K	Í	P	A			O	R	Á	N	Z
A	Ř	R			S	V	Ě		A	Á
	P	O			A	P		O	K	

Co už umím

Rozlišuji písmena a hlásky. (cv. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 13)

Umím správně zapsat slova se spodnou znělostí. (cv. 5, 6, 11, 13)

Umím rozdělit slovo na slabiky. (cv. 1, 8, 9, 12)

Uvědomuji si, že přízvuk ve větě mění význam. (cv. 10)

1 a) Přečti si texty 1–3.

1. „Pepíčku, řekni dvě zájmena!“ „Kdo? Já?“ „Správně,“ pochválí ho paní učitelka.
2. Při hodině: „**Hej** (___), Franto, sundej si sluchátka,“ píše spolužák Frantovi. „Proč? Co se děje?“ odepisuje Franta. „Křičí na tebe učitelka.“
3. Učitel v hodině pracovní výchovy řekl žákům, **ať** (___) si každý vyrobí to, co potřebuje. Pepík se pustil do stojánku na mobil, Tonda dělal rámeček, **jen** (___) Petřík pořád hobloval prkno. „Co to bude?“ vyzvídal učitel. „Nic, já jen potřebuji hoblíny do klece pro křečka.“

Podle alik.cz

b) Vypiš pět podstatných jmen. _____

c) Vypiš jedno přídavné jméno _____ a jednu číslovku _____.

d) Vypiš pět sloves. _____

e) Zeleně podtrhni všechna zájmena, hnědě všechna příslovce a modře všechny předložky.

f) U zvýrazněných slov urči slovní druh. Pokud nevíš, podívej se do slovníku.

2 Přečti si dvojice vět s podobným, kterými slovními druhy jsou zvýrazněná slova.

Přišel jsem **včas**. × Přišel jsem **v osm hodin**. příslovce × předložka, číslovka, podstatné jménoMám ráda **bruslení**. × Ráda **bruslím**. _____Bydlím **v Ostravě**. × Bydlím **daleko**. _____Chci **namazat** rohlík máslem. × Chci rohlík **namazaný** máslem. _____Mám hlad **jako vlk**. × Mám **obrovský** hlad. _____Slyším **štěkat** psa. × Slyším **štěkot** psa. _____

3 Následující slova mohou patřit k více slovním druhům. Napiš slovní druhy, kterými mohou být, a uži slovo ve větě tak, aby byl slovní druh jasně poznatelný.

myslí _____ sloveso: On to myslí dobře._____ podstatné jméno: Myslí mu bleskl náhlý nápad.

slepí _____

páře _____

ničím _____

jí _____

Co už umím

Poznám, ke kterému slovnímu druhu patří slovo. (cv. 1, 2, 3)

Umím užít slovo ve větě tak, aby byl poznatelný jeho slovní druh. (cv. 3)

1 Napiš abstraktní podstatné jméno, které nejlépe vystihuje pocit nebo emoci popsanou ve větách.

1. Jsem příšerně naštvaná, každou chvíli vybuchnu. Mám/Cítím _____.
2. Povedlo se mi otočit výsledek zápasu, nakonec jsme vyhráli. Mám/Cítím _____.
3. Moje kočka se ztratila. Hledali jsme ji všude, ale už jsme to vzdali. Mám/Cítím _____.
4. Čeká mě přechod do nové školy, kde vůbec nikoho neznám. Mám/Cítím _____.

2 Pojmenuj abstraktním podstatným jménem.

1. děj, při němž se člověk dostává pod vodu: P O T Á P Ě N Í
2. děj, který nastává ráno, když vychází slunce: S _____ Í
3. proceduru, kterou vykonává lékař v ordinaci: V _____ Í
4. činnost, kterou vykonává detektiv: P _____ Í
5. sportovní činnost, která se provádí na horách a sněhu: L _____ Í

+ 3 Rozhodni, jestli je zvýrazněné podstatné jméno ve větě užito jako konkrétní (K), či abstraktní (A).

1. Kamarádova **rada** mi velmi pomohla. A Městská **rada** rozhodla o stavbě nového obchvatu. K
2. Jako první doběhl do **cíle** španělský závodník. Dal sis příliš vysoký **cíl**.
3. V muzeu byly uloženy vzácné staré **tisky**. Svoboda **tisku** je jedna z demokratických hodnot.
4. Dej pozor, ať se neřízneš o **hranu**. Jeho chování bylo už dost na **hraně**.
5. Na svatého Štěpána se chodilo na **koledu**. Děti si přinesly v košíku sladkou **koledu**.

+ 4 Podívej se na mapu Česka s vyznačenými obcemi, které mají zajímavé názvy. Použij jejich názvy ve větách nikoli jako jména vlastní, ale jako obecná podstatná nebo přídavná jména.

5 Rozhodni, jestli napsat velké, nebo malé písmeno.

Rodiče nás donutili jet na výlet na **H/horu Ř/říp**. Jeli jsme vlakem do **R/roudnice N/nad L/labem** a pak jsme museli několik **K/kilometrů** pěšky. Protože byla půlka **Č/července**, bylo vedro, pražilo **S/sluníčko**, a rodiče nám na cestu nekoupili ani **K/kolu**. Nahoru šlapaly snad stovky **T/turistů**. Nechápu to, protože tam není ani pořádný výhled a v **R/rotundě S/sv. J/jiří a S/sv. V/vojtěcha**, která je nahoře, neprodávají ani žádné pořádné **S/suvenýry**. Na oběd jsme museli dolů do restaurace, která neměla ani vytištěné **M/menu** a kde nedělali **H/hranolky**. Na takovýhle výlet mě už rodiče nikdy nedostanou.

6 a) Přečti si text.

Královna Nanny (asi 1686–1733)

Na Jamajce kdysi žila uprchlá otrokyně s africkými královskými **kořeny**. Jmenovala se Nanny a byla z kmene Maroonů. Jamajku tehdy okupovali Britové. Zotročovali Afričany a po **moři** je převáželi na Jamajku, aby tam pracovali na plantážích s cukrovou třtinou. Královna Nanny ale chtěla pro svůj lid svobodu, a tak ze **zajetí** utekla, osvobodila spoustu dalších otroků a zavedla je do hor, kde si vybudovali **vesničku** Nanny Town (Nannino město).

Do Nanny Town vedla jediná cesta – po úzké **pěšince** džunglí. Královna naučila Maroony se maskovat, aby splynuli s džunglí. Když pak britští vojáci pochodovali v úhledném zástupu pralesem, neměli nejmenší **ponětí**, že už jsou dávno v obklíčení. Když pak zazněl signál, „stromy“ kolem nich ožily.

Podle Eleny Favilly, Francescy Cavallo, upraveno

b) Podtrhni v textu podstatná jména, která pojmenovávají osoby.

c) Zakroužkuj tři slova, kterými by se **nedala** pojmenovat Nanny:

Britka, Maroonka, mořeplavkyně, otrokyně, královna, Afričanka, vůdkyně, kuchařka

d) Z bodu c) vyber slova, jejichž pravopis je zdůvodněn v bodech 1–4.

velké písmeno 1. křestní jména osob Nanny

2. rody, národy a národnosti _____

3. obyvatelé světadílů, států _____

malé písmeno 4. povolání, funkce _____

+ e) Napiš, proč se píše **Nannino**, ale **britští**. (Pokud si to nevzpomínáš, přepiš z učebnice.)

Nannino _____

britští _____

f) Za zvýrazněná slova napiš, zda se jedná o podstatná jména konkrétní (K), nebo abstraktní (A).

+ 7 Přečti si výklad o psaní velkých písmen v učebnici a vyber správné písmeno.

Dnes už si děti na I/indiány moc nehrají. Válečnice L/lozen patřila do kmene A/apačů. Praotci A/abrahámovi slíbil B/bůh, že jeho potomstvo bude nesčetné. Máš s sebou J/jirkův dalekohled? V jesličkách nesmí chybět M/marie, J/josef a J/ježíšek. Ubývá K/křesťanů, ale ne věřících lidí. Na koni se rád dával fotografovat T/tomáš G/garrigue M/masaryk. Nejslavnějšími českými panovnickými rody jsou P/přemyslovci a H/habsburkové. Tohle je M/mánesův rodný dům. Kniha má některé Č/čapkovské motivy. Naše želva H/hubert je asi samička. S organizací pomáhali S/skauti. Některé pohádky o V/víle A/amálce i o M/makové P/panence jsou pěkné nesmysly.

Co už umím

Rozeznám podstatné jméno abstraktní a konkrétní. (cv. 1, 2, 3, 4, 6)

Poznám vlastní jméno a napíšu ho s velkým písmenem na začátku. (cv. 5, 6, 7)

Umím odůvodnit, u kterých pojmenování osob se píše malé a u kterých velké písmeno. (cv. 6, 7)

1 U následujících způsobů předání a uchování informace zaškrtni formu, která je běžnější.

ústní písemná

☐	☐	1. zpráva rodičům, že přijdu později ze školy
(rodiče zrovna pracují a nemohou vzít telefon)
☐	☐	2. vyřízení pozdravu kamarádce přes společného známého,
kterého jsme náhodou potkali na ulici
☐	☐	3. rozhodnutí vedení města o plánované opravě vozovky
☐	☐	4. rozhodnutí rodiny o tom, kde se bude trávit dovolená
☐	☐	5. popis událostí, které měly vliv na formování státu
☐	☐	6. rodinná historka o tom, jak dědečkovi utekly ovce

2 a) Přečti si úryvky A až E, které různým způsobem zachycují zkušenosti lidí z minulosti, a pak doplň, ze kterého typu literatury pocházejí.

Nabídka: obecní kronika — deník — životopis — kronika oddílu — dopis

A. Můj drahý!

Dneska píšu hlavně zprávy z domova: Byla velká oslava: Monice bylo 10 a Filipovi budou tři. Dostali obrovský dort, 13 svíček, jen Martinovo a Markovo „rodeo“ věc trochu zkazilo: dostali ve škole pytlík s barevnými kolečky – maximálně 1 mm v průměru – a rozsypali je po všem: zbytek večera jsme si je vyčesávali z vlasů, vysávali, obírali z dortu apod. Já musela ještě pověsit prádlo a nakoupit knížky pro děti. Ještě toho mám hodně na srdci, ale papír končí, tudíž: líbám a vzpomínám na Tebe.

Tvá Kamila

B. Začneme od začátku – v listopadu 1907 jsem se narodila v červeném starém domě obklopeném jabloněmi jako druhé dítě sedláka Samuela Augusta Ericssona a jeho manželky Hanny Ericssonové. Usedlost, v níž jsme bydleli, se jmenovala – a pořád jmenuje – Näs a leží poblíž nevelkého smålandského městečka Vimmerby. V červeném domě se ještě po mně narodily další dvě děti. Byli jsme tedy čtyři: Gunnar, Astrid, Stina a Ingegerd a žili jsme na Näs stejně šťastně jako děti z Bullerbynu.

C. Sobota 20. června 1942

Pro lidi, jako jsem já, je to zvláštní pocit psát deník. Nejen proto, že jsem si ho ještě nikdy nepsala, ale taky si myslím, že se později nikdo, ani já, ani nikdo jiný, nebude zajímat o výlevy třináctileté školačky. Ale na tom vlastně nezáleží, mám chuť psát a hlavně chci být úplně otevřená a upřímná. Papír je trpělivější než lidé.

D. Události roku 1935

Při mimořádné schůzi obecního zastupitelstva 15. ledna 1935 byl zvolen kronikářem Karel Anton, zástupce řídícího učitele, a současně dva členové letopisecké komise, pánové Lorenc Rudolf a Houška Rudolf, starosta obce František Dvořák pak předsedou této komise. Funkce byly přijaty. 6. 2. 1935 na schůzi obec. zast. projednán návrh na stavbu nové veřejné cesty, tak zvané humenní.

E. Na víkendový výlet do Bílkovic jsme se vydali v hojném počtu – 7 dětí a 3 vedoucí. V pátek v odpoledních hodinách se na autobusovém nástupišti na Roztylech sešli Bert, Erik, Dan, Káťa L., Verča Ž. a Verča J. se Štikou, Ditou a Tomem. Karin dorazila do Bílkovic na druhý den. Absolvovali jsme hodinovou cestu autobusem přímo do Bílkovic, odkud je to do tábora malý kousek. Do Bílkovic jsme dorazili ve večerních hodinách, tak jsme si jen zatopili v kamnech, navečeřeli se, připravili si ležení na půdě naší boudy a šli na kutě.

Podle Kroniky obce Plavsko; Anne Frankové; oddilufo.cz;
Margarety Strömstedtové; Václava Bendy a Kamily Bendové

b) V každém textu barevně zvýrazni místo, podle kterého jsi typ literatury poznal/a.

c) V kterém textu vůbec nevystupuje sám pisatel? ____

d) V kterých dvou textech se dozvídáme nejvíc o pocitech pisatele? ____

e) V kterých dvou textech vystupuje sám pisatel, ale podává jen informace, nemluví o svých pocitech? ____

+ f) Napiš, proč lidé podle tvého názoru píší:

deník _____

životopis _____

dopis _____

3 a) „Zapomínat je snadné. Proto natáčíme a vyprávíme svědectví, která nesmějí zmizet.“ To je motto iniciativy Paměť národa, která schraňuje a zveřejňuje příběhy pamětníků. Přečti si názvy některých svědectví a ze zvýrazněných písmen slož, co příběhy těchto pamětníků spojuje. První a poslední písmeno je na svém místě, ostatní poskládej tak, aby vzniklo smysluplné slovo.

Markéta Koutná: Na bitevním poli

Kamila Bendová: Úvahy o emigraci a důvody proti

Mikuláš Bröder: Narodil jsem se v nesprávnou dobu na špatném místě

Petr Pithart: Zájem o politiku skrze poezii

Svatopluk Karásek: Okolnosti uvěznění

Podle pametnaroda.cz

Příběhy spojuje: B ____ P ____ Í

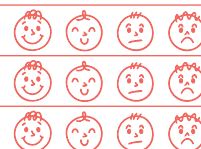
+ b) Vyber si jednu osobnost, přečti si o ní na stránkách Paměti národa a poslechni si aspoň dva kousky svědectví. Pak napiš dvě informace, které pro tebe byly nové.

Co už umím

Umím posoudit, jaké informace je třeba předávat písemně a jaké ústně. (cv. 1)

Umím poznat, k jakému typu textu patří písemné sdělení. (cv. 2)

Umím s porozuměním poslouchat příběhy. (cv. 3)

- 1 a) Prohlédni si čtyři různé informační cedule se stejným tématem. Liší se stylem, jakým jsou zpracovány.

- b) Pro koho jsou určeny texty na těchto cedulích?

- c) Která cedule je pro tebe nejsrozumitelnější?

- d) Která je podle tebe nejoriginálnější?

- e) Vymysli vlastní informační ceduli, která zakazuje nezodpovědné krmení koní.

- 2 a) Pusť si na YouTube video *Signál pomoci* od Centra Locika (zveřejněné 16. 12. 2021), které pomáhá dětem zažívajícím násilí.

- b) Co je signál pomoci a k čemu slouží?

Doplň na vynechaná místa v textu vhodně slova z nápovědy.

Nabídka: pomoci — znamení — násilí

Signál pomoci je mezinárodní _____, kterým můžeš dát svému okolí najevo, že zažíváš _____ v rodině, něco není v pořádku nebo že potřebuješ _____.

- + c) Ve videu promlouvá několik lidí. Vyber si dva, které znáš nebo kteří tě zaujali (nebo také jednoho muže a jednu ženu), a porovnej a zapiš, jestli se vyjadřují podobně, nebo odlišně. Všiměj si jejich gest a výrazů obličeje.

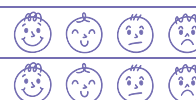
- d) Zakroužkuj, kdo je podle tebe adresátem videa:

- A. jen děti, které se cítí v ohrožení
B. násilný člověk
C. všichni lidé – nikdy nevíme, kdy se nám toto gesto může hodit

Co už umím

Vnímám, že sdělení pro jednu situaci může mít různý styl. (cv. 1, 2)

Umím různé styly porovnat z hlediska srozumitelnosti a dojmu, který sdělení vyvolává. (cv. 1, 2)

1 Spoj podstatná jména s jejich rodem.

(na) vesnici

domov

nádraží

(v) horách

(o) bahně

mužský neživotný

mužský životný

ženský

střední

učitelé

svačinkou

krmivo

(s) obyvateli

(z) umyvadel

2 a) Prohlédni si obrázek. Popiš ho za použití pouze podstatných jmen rodu mužského.

kov,

b) Znovu popiš celý obrázek za použití pouze podstatných jmen rodu ženského.

c) Nakonec zkus obrázek co nejlépe popsat pouze pomocí jmen rodu středního.

3 a) Přečti si text. (Pokud neznáš význam některých slov, najdi si je ve slovníku.)

Kostkový cukr vynalezl v Dačicích roku 1843 ředitel cukrovaru Jakub Kryštof Rad, ovšem k tomuto slavnému prvenství ho údajně inspirovala jeho žena Juliana, když se pořezala při sekání homole cukru do prstu a svému choti pak vyčinila, aby vymyslel něco praktičtějšího. Zanedlouho dostala od svého muže dárek – bedničku, v níž bylo uloženo 350 bílých a červených kostek cukru.

Podle kudyznudy.cz

b) Vypiš z textu všechna podstatná jména rodu mužského životného.

c) Kolik osob dohromady označují? __

d) Vypiš z textu všechna podstatná jména rodu středního.

4 Napiš za vyznačená slova, jestli jsou rodu mužského životného (živ.), nebo neživotného (neživ.).

Strašák _____ do zelí vystupuje v pohádkách. Na kola si namontovali nové **nosiče** _____. Pracoval na tom hradě jako **průvodce** _____. Tenhle **keř** _____ je jedovatý. Neraď chodí k **doktorům** _____. Na koncert přijdou oba **rodiče** _____. Má v knihovně **průvodce** _____ po hlavních městech Evropy. V horách si najali dva **nosiče** _____.

5 Spoj podstatná jména s číslem, které vyjadřují.

hromy		(přes) překážky
(se) sestrami		(bez) hotelu
(na) oči	číslo jednotné	zábavám
čumákem	číslo množné	úsměvu
(o) strachu		(v) kalužích

6 Rozděľ vyznačená podstatná jména na pomnožná, hromadná a látková.

Neházej na oheň to **jehličí**, přilož radši kus **dřeva**. Španělsko tehdy mělo silné **lodstvo**. Umí hrát na **housle**. Souhrn lidí na daném území se nazývá **obyvatelstvo**. Už má hrozně omláčené **nádoby** a seprané **prádlo**. Vyrábějí se tu bezpečnostní **dveře** i **vrata**. Celý život zkoumala **rostlinstvo** téhle oblasti. Uvařil si silný **čaj** s **mlékem** a zašil ponožky i **tepláky**. Specializuje se na chov **drůbeže**.

Pomnožná: _____

Hromadná: jehličí

Látková: _____

7 a) Karla si do diáře napsala všechny události, na které se v tomto roce těší. Zakroužkuj slova, která mají tvary jen množného čísla. (Pokud některá slova neznáš, najdi si je ve slovníku.)

Velikonoce	slunovrat	dovolená	Halloween
svatba	prázdniny	dožínky	Vánoce
svátek	olympiáda	narozeniny	Valentýn

b) Jak se zakroužkovaná slova nazývají? _____

+ c) Napiš si dvě události, na které se tento rok těšíš. V jakém rodě a čísle jsou slova, která jsi napsal/a?

+ 8 a) Podtrhni v seznamu podstatná jména pomnožná **červeně**, hromadná **modře** a látková **zeleně**.
Některá slova zůstanou nepodtržená.

varhany, samet, kov, sůl, listí, mládež, housle, klíč, mraky, šachy, výr, beton, déšť, rákosí, plavky, hmyz, stůl, měď, mouka, med, jed, obraz, lak, dřevo, zrní, mák, silnice, olej, lidstvo, voda, játra, kytara, syn

b) Všechna podtržená jména najdi v osmisměrce.
Písmena, která zbudou, doplň do rozhovoru níže.

U	Ž	Y	N	A	H	R	A	V
S	V	S	Ů	L	I	S	T	Í
A	H	O	Ž	E	D	Á	L	M
M	O	U	K	A	R	T	Á	J
E	U	L	A	K	Á	Ď	A	P
T	S	I	E	Ř	K	D	Ě	H
I	L	D	E	J	O	P	R	M
V	E	S	N	V	S	Í	M	Y
B	E	T	O	N	Í	N	R	Z
P	O	V	E	Ř	D	E	M	Á
D	U	O	Y	K	V	A	L	P

Učitelka: Granát: jak zní druhý pád?

Žák: Nijak. Granát vybuchne P P P .

9 Doplň do tabulky skloňování slova **kobylka**. Vyznač ve slovech koncovky.

	č. j.	č. mn.
1. pád	kobylk a	
2. pád		
3. pád		
4. pád		
5. pád		kobylk y
6. pád		
7. pád		

3

10 Spoj zadané tvary s číslem pádu.

o stromech
nad polem
v šuplíku
k babičce
za horami

2. p.
3. p.
6. p.
7. p.

kromě Davida
s láskou
bez podpory
na stole
proti sousedům

11 Urči pád u vyznačených slov.

Vrtule __ vyrobená ze **semínka** __ **javoru** __ se zastavila a **tornádo** __ nasálo **vzducholoď** __ Albramis jako **mamut** __ **malinu** __ i s celou **posádkou** __. Každý se na **palubě** __ chytil, čeho se dalo, protože **vzducholoď** __ se v **žaludku** __ vzdušného **víru** __ roztočila šílenou **rychlostí** __. Odstředivá **síla** __ **Hubertovi** __ sundala z **nosu** __ jeho milované dírkované plastové **brýle** __, připomínající muší **oči** __ pod **mikroskopem** __, a mrskla s nimi přes celou **kabinu** __.

Podle Petra Stančíka, upraveno

12 a) Napiš za podstatné jméno vzor z nabídky, podle kterého se skloňuje. Některé vzory nepoužiješ.

Nabídka: město, moře, náměstí, žena, růže, píseň, kost, pád, muž, hrad, stroj, starosta, soudce

prázdnost	klid	hoře
radost	lásky	ostražitost
přijetí	obdiv	nepokoj
strach	obava	opovržení
úžas	rozrušení	tíseň
nelibost	smutek	naděje

b) Které vzory jsi nepoužil/a? _____

c) Všimni si, co označují slova v seznamu, a řekni, proč právě vzory, které jsi vypsál/a v b) nebyly použity. _____

- 13** Napiš podstatná jména v závorkách v 6. pádě čísla jednotného. (Slova, která neznáš, si najdi ve slovníku.) Na druhou linku napiš vzor.

měď a zinek v (mosaz) mosazi kost, domek na (ves) _____,
 pecka v (broskev) _____, voda v (konev) _____,
 umění přežít ve (step) _____, brambory v (pytel) _____,
 polštářek na (židle) _____, mít se jako v (nebe) _____,
 traktor na (pole) _____, sůl rozsypaná na (zem) _____

- 14** Napiš slova v závorkách v 7. pádě. Na druhou linku piš vzor.

Irena chtěla do obchodu s elektronickými (zařízení) _____ a
 počítačovými (hry) _____. Ivan chtěl do obchodu se zahradnickými
 (nůžky) _____ a s mladými (stromy a keře) _____
 _____ a _____. Igor chtěl do obchodu s basketbalovými (míče)
 _____ a sportovními (trika) _____.
 Ida chtěla do obchodu s vlasovými (balzámy) _____ a pečujícími (masky)
 _____ na vlasy.

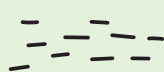
- 15** Napiš na prázdnou linku vzor ve tvaru, který se hodí do věty, a pak doplň i, y.

Přinesl dvě mís y ženy. Snaží se vrátit losos _____ do našich řek. Všechny dom _____
 tu mají modré okap _____. Právě se vrátili ze svatb _____,
 byli úplně nadšení z hudb _____ i z výzdob _____. Kup prosím dva chleb _____.
 Obě ozdob _____ jsou vyrobené z chirurgické ocel _____.
 Věnec patří vítěz _____. Vyzdobil si ložnici pěti zrcadl _____. Chodí rád k Lab _____.
 Na těchto útesech hnízdí orl _____. Přijď za chvíl _____.
 Zná všechny naše motýl _____. Dokáže říct mnoha několika slov _____. Pane
 král _____, vaše dcera byla nalezena.

- 16** Doplň chybějící písmena.

- Chybam _____ se člověk učí, ale nikdo je nemá rád. Chodí v roztrhaných košil _____ ch. Z lodi pozorovali majestátní albatros _____. Rorýs _____ jsou mezi ptáky nejvytrvalejší letci. Od malička ho fascinují lv _____ a šelm _____ vůbec. Ps _____ rád nemá vůbec. Máte dost uhl _____ na zimu? V lahv _____ je ještě trochu vody. Z larv _____ se vyklubal motýl. Na výstavě se setkal s Francouz _____, Ital _____ i Španěl _____. Bez té líp _____ by tu nebyl žádný stín.
- Co je v těch pytl _____ ch? Na mez _____ ch kolem naší chalup _____ rostou bez _____ a hlohy. Do mís _____ dejte nejdříve jen trochu této směs _____. Co víš o obyvatel _____ ch toho statku? Zůstat bez kráv _____ kdysi znamenalo zůstat bez obživ _____. Do šperku jsou zasazené říční perl _____. Je odtud skvělý výhled na skál _____ i les _____. Věříš na anděl _____? Mezi zaměstnavatel _____ je teď o tuto specializaci velký zájem. Zavolej dnes Tomášov _____.
- Které druhy obil _____ znáš? Holub _____ mají hrozně špatnou pověst. Byl jsi někdy v Litomyšli _____? Oba hřbitov _____ jsou velmi zanedbané. Zase mu leze do zel _____. V té kapl _____ jsou tři vzácné obraz _____. Nelež na zem _____, ať ti zase nenastydnou kloub _____. Prošel tak tiše mezi strom _____, že si ho sob _____ vůbec nevšiml. Měl jsi přijít v neděl _____, ne v ponděl _____. Význam těchto proroctv _____ zůstal tajemstv _____m. V původních les _____ ch rostou vzácné houb _____.

+ 17 Zakroužkuj spisovné tvary.

Ve vašich **pracích/pracech** je znát velké zlepšení. Co tu děláš v těch **botách/botech**? Tohle už dej **slepícím/slepícím**. Už si zase hrají na **vojáky/vojáky** a mávají **pistolemi/pistolema**? Co budeš dělat s těmi **nitěmi/nitěmi**? Nechci tam jít s **učiteli/učitelem**, ale s **kamarádami/kamarádami** bych tam šel rád.

+ 18 Doplň správné tvary 5. pádu. Při nejistotě použij IJP.

Ty (zrádce) _____, co jsi jí řekl? Raději sem nechod, (chlapec) _____.
Vážený (tvůrce) _____, popište nám prosím nyní svůj záměr.
Náš (ochránce) _____, jak se vám můžeme odvděčit? Pane (velvyslanec) _____,
pojdte prosím se mnou. Ty (pitomec) _____, kam ses díváš?
Soudní (znalec) _____, vyjádřete se prosím nyní také. Náš (vládce) _____,
co uděláme nyní? Ty jeden (lovec) _____ pokémonů, musíš se dívat na cestu!

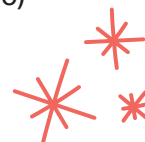

+ 19 Podtrhni ve větách nesklonná podstatná jména. Je jich 12. Při nejistotě použij IJP.

Můžete do toho smoothie přidat avokádo, kiwi i liči? Chcete latté, nebo espresso? V létě jsme bydleli v týpí, tak co si teď vyzkoušet stavbu iglů? Pojedeš nakonec do Peru, nebo do Nigérie? Získala konečně stálé angažmá? Chceš radši vanilkové šodó, nebo to jelení ragú? Zbylo na vás nějaké prázdné kupé?

+ 20 Doplň správné tvary slov. Použij tabulku v učebnici nebo IJP.

- Koš na plevel přenesete díky pevným (ucho) _____. Jako malý jsem míval problémy s oběma (ucho) _____ najednou. Plachta má pevná (oko) _____. K těmto (oko) _____ připevníte provazy i tyče. Jsou to kapky do zanícených (oko) _____ nebo do (ucho) _____? Bude třeba výměna obou (ucho) _____ u tohoto laboru. Opatrně protáhl ruce dvěma (oko) _____ plotu. Pozoroval ho svýma chladnýma (oko) _____. Tři lvi zahynuli v naličených (oko) _____ pytláků.
- Zapři se oběma (noha) _____ a (ruka) _____ se chyť tyčí. Sotva stojí na (noha) _____. Kolik má pavouk (noha) _____? Použij obě (ruka) _____. Svíčka je stoj na (rameno) _____. Kola jsou zavěšena na odpružených (rameno) _____. Všichni lezli po (koleno) _____ a hledali to. V obou (koleno) _____ mu zapraskalo. Chytil ji kolem (rameno) _____.

+ 21 Doplň do přísloví a ustálených spojení názvy párových částí těla.

- Moji dva kamarádi sprejovali graffiti v podchodu u nádraží, když je překvapila policejní hlídka. Kluci ale okamžitě vzali _____ na ramena a rychle zmizeli.
- Dokud jsem nezjistila, že si moje sestra půjčuje moji oblíbenou sukni, tak mě to neštvalo. Co _____ nevidí, to srdce nebolí.
- Když se moje nejlepší kamarádka odstěhovala, byla jsem nejdřív hrozně smutná, ale za pár týdnů už jsem na ni nevzpomínala tak často. Sejde z _____, sejde z myslí.
- Můj starší bratr se nedávno oženil a svou ženu moc miluje. Na _____ by ji nosil.
- Můj strejda je opravdu šikovný, všechno umí opravit. Má zlaté _____.
- Můj bráška vždycky vymyslí, jak hodit malér na někoho jiného. Má totiž za _____.
- Když jsme jeli do Anglie, ještě jsem neuměl dobře anglicky, takže jsem musel hodně ukazovat a gestikulovat. Domluvil jsem se zkrátka _____.

22 a) Přečti si text a splň úkoly.

Brdům vládne dobrý duch Fabián a dodnes je možné navštívit místa, na kterých podle pověsti přebývá. Umí přivolat vichr a bouři, utopit lesy v mlze a v dešti. Tomu, kdo vstupuje do brdských lesů s čistými úmysly, neublíží, ale pytláky a zloděje dokáže nepříjemně potrápit.

Podle brdyapodbrdsko.cz

b) Podtrhni v textu všechna podstatná jména.

c) Vypiš podstatná jména vlastní: _____

d) Vypiš jedno podstatné jméno abstraktní: _____

e) Vyber vždy jedno podstatné jméno, které odpovídá uvedeným mluvnickým kategoriím a vzoru.

2. pád, číslo jednotné, rod ženský, vzor kost: _____

6. pád, číslo jednotné, rod ženský, vzor žena: _____

4. pád, číslo množné, rod střední, vzor město: _____

4. pád, číslo množné, rod mužský, vzor muž: _____

23 a) Urči u podstatných jmen rod.

cévy <u>ž.</u>	klouby _____	kyčle _____	oči _____	šlachy _____
hýždě _____	kolena _____	ledviny _____	plíce _____	uši _____
játra _____	kosti _____	lokty _____	střeva _____	zuby _____

b) Zakroužkuj jedno podstatné jméno, které má tvary pouze množného čísla.

c) Vyber si šest podstatných jmen z úkolu a) a utvoř od nich 6. pád čísla množného.

Při výuce o lidském těle se učíme o: cévách

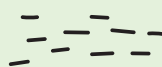
24 Doplně do vět spisovné tvary zadaných podstatných jmen. Svě řešení kontroluj v IJP.

Vezmi tu tašku s dlouhými (ucho) _____. Lezl po (koleno) _____ a něco hledal. V (šachy) _____ poráží i starší soupeře. Zorganizoval už deset (expedice) _____ do velehor. Vážení (kolega) _____, milí (žák) _____, rád bych řekl něco o svých (cíl) _____. Viděl jsi někdy obrázek (kořen) _____ mandragory? Nedokázal se vyhnout všem (past) _____. Už je to mnoho (léto) _____. Jak se ti daří, (přítel) _____? Které z jeho (dílo) _____ máš nejradši? V těchto (kostel) _____ plánují zavést poplašné zařízení.

25 Doplně do vět spisovné tvary zadaných podstatných jmen. Svě řešení kontroluj v IJP.

Pokud chceš napsat pořádnou recenzi, musíš těch pět (koupaliště) _____ navštívit na delší dobu. Bude ti to trvat několik (den) _____. Potřebuješ zjistit, jestli se tam dá ležet na pohodlných (lehátko) _____ se zavřenýma (oko) _____, nebo je tam hrozný hluk a pořád se musíš zabývat cizími (děti) _____, protože je nikdo nehlídá. Taky zjistí, kolik (jídlo) _____ si tam můžeš dát a jestli za něco stojí. Radši si napiš všechny nápady, co sledovat, už v (autobus) _____ cestou tam.

26 a) Doplň chybějící písmena.

V neděl___ jsme byli na hradě kousek od nás. Nejdřív jsem měl obav___, že to bude hrozná **nuda**. Průvodce zahájil prohlídku samými zákaz___ a příkaz___ – nesmělo se lézt na hradb___, musely se dodržovat rozestup___, v kapl___ se nesmělo fotit a sklep___ byly nepřístupné. Prohlídka měla trvat jen chvíl___, ale průvodce při výkladu strávil klidně u jedné malb___ dvacet minut – přitom tam nějakí rytíři vysvobozovali **princeznu** v nesnáz___ch a dalo se to říct dvěma větám___ . Navíc si pletl obraz___ svaté Ludmil___ a Zdislav___, skákal z jednoho obdob___ vývoje hradu do druhého a nedělal žádné pauz___ na dotaz___ . Ale na hradě byl naštěstí i jarmark. Líbil se mi **sokolník**, který krmil sokol___, sup___ a sov___ celými mrtvými myšm___ . Dravci se nám proletěli nad hlavam___, nevěděl jsem, že sup___ jsou tak majestátní **letci**. Na jiném **místě** měl jeden chovatel různé plaz___ . Nejvíce se mi ale líbil stánek, kde nějaká zvláště oblečená paní nabízela věštby___, které četla v křišťálové koul___ . Taký prodávala krystal___ a různé polodrahokam___ . Hned bych si u ní něco koupil, nejradši tu věštbu, ale **táta** to prohlásil za nesmysl___ a museli jsme jít.

b) Vypiš z prvního odstavce dvě podstatná jména v rodě mužském živ. a přiřpiš k nim, podle kterého vzoru se skloňují. _____

c) U zvýrazněných slov urči pád, číslo a rod. _____

27 V souvětích 1–3 jsou použita tři různá vymyšlená podstatná jména (**qqq/xxx/yyy**). V každé větě vyjadřuje podstatné jméno běžné mluvnické kategorie: pád, číslo a rod. Napiš u každého vymyšleného podstatného jména, který pád, číslo a rod má. Potom podtrhni, podle kterého jiného slova nebo jiných slov v souvětí jsi to určil/a.

1. Dala jsem si k večeři **qqq**, ale vůbec mi nechutnal. _____
2. Můj syn si přeje **xxx**, jenže na ni nemáme dost peněz. _____
3. Na cestu s sebou budeš potřebovat **yyy**, měl by sis pořídit novou. _____

Co už umím

Umím u podstatných jmen určit rod (u mužských i životnost), číslo a pád. (cv. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 22, 23, 26, 27)

Rozlišuji podstatná jména pomnožná, hromadná a látková. (cv. 7, 8, 23)

Rozlišuji, podle kterého vzoru se podstatné jméno skloňuje, a umím vzor použít k vytvoření spisovného tvaru slova. (cv. 12, 13, 14, 15, 17, 22, 23, 24, 25)

Umím spisovný tvar podstatného jména správně zapsat. (cv. 13, 14, 15, 16, 24, 25, 26)

Umím v IJP ověřit, jaký je spisovný tvar podstatného jména, které chci použít. (cv. 14, 17, 18, 20, 21, 24, 25)

Umím u podstatných jmen rozpoznat koncovku. (cv. 9, 11, 19)

Poznám nesklonné podstatné jméno (cv. 19)

- 1** Spoj každou promluvu se situací, ve které může zaznít. Jedna promluva zbyde. Vymysli pro ni situaci, ve které může zaznít.

Situace:

1. Sestřička volá z ordinace do čekárny.
2. Kdosi uvnitř záchodové kabinky reaguje na zatukání na dveře.
3. Učitel sedící ve svém kabinetu reaguje na nesmělé zatukání na dveře.
4. Paní vítá ve dveřích očekávanou návštěvu, která právě přichází.
5. _____

Promluvy:

- A. Obsazeno.
- B. Další!
- C. Pojdte dál.
- D. Uvolněte prostor dveří.
- E. Ano, dále!

- 2** a) Přečti si rozhovor prodavačky (P) a zákaznice (Z) v pekařství.

P: Dobrý den, co si dáte?
 Z: Dobrý den, jeden malý chleba, prosím.
 P: A ještě něco to bude?
 Z: Ještě prosím jednu horkou čokoládu a jedno kafe.
 P: To pití chcete tady, nebo s sebou?
 Z: Dáme si to tady, prosím. Můžeme si sednout ven?
 P: Ano, samozřejmě. A to kafe chcete s mlíkem, nebo bez?
 Z: S mlíkem, prosím. Jo, a ještě jeden skořicový šnek.
 P: Ten si dáte taky tady?
 Z: Jo, taky. To už je všechno. Zaplatím.
 P: Bude to 173 korun, prosím. Hotově, nebo kartou?
 Z: Hotově. Nechte 180. Děkuju.
 P: Děkujeme. Můžete se posadit, já vám to přinesu.
 Z: Super, díky. Zatím nashle.

- b) Proběhla komunikační situace úspěšně (zákaznice a prodavačka si porozuměly)?

ANO ☐ NE ☐ Podtrhni v rozhovoru slova a slovní spojení, podle kterých jsi to poznal/a.

- c) Zakroužkuj v rozhovoru všechna slova a slovní spojení, kterými se vyjadřuje zdvořilost.

- d) Vypiš z rozhovoru šest slov, která bys nepoužil/a ve spisovném psaném projevu.

- e) Nákup stál 173 Kč, ale zákaznice nechala prodavačce 180 Kč. Podtrhni všechna slova, kterými se v češtině takové peníze navíc při placení běžně označují.

bonus — daň — dýško — diškrece — poplatek — příplatek — spropitné — tuzér — úplatek — všimné

- f) Zákaznice si objednala jeden skořicový šnek. Podívej se do Internetové jazykové příručky na životnost slova šnek a označ možnost, ve které je pravdivé tvrzení:

- ☐ V rozhovoru je podstatné jméno **šnek** použito jako životné.
☐ V rozhovoru je podstatné jméno **šnek** použito jako neživotné.

Napiš, jak by slovo vypadalo v opačném případě: _____

Co už umím

Umím poznat, jaké promluvy v situaci použít. (cv. 1)

Umím rozpoznávat, zda různé komunikační situace probíhají plynule, nebo se naopak zadržávají. (cv. 2)

1 Doplň do textu vynechaná slova ve správném tvaru (pokud váháš, podívej se ve Wikipedii na heslo **adventní věnec**).

Nabídka: všední, červený, dřevěný, chudý, předvánoční

Tradici adventního věnce založil v Hamburku německý teolog Johann Hinrich Wichern (1808–1881). Ten mimo jiné založil školu pro _____ děti. Ty se ho v _____ době každodenně ptaly, kdy už budou Vánoce. V roce 1839 proto vyrobil předchůdce dnešních adventních věnců ze starého _____ kola, na něž upevnil 19 malých _____ svíček pro _____ dny a 4 bílé svíce pro neděle.

2 a) Přečti si text.

Jakub a Anna si mají na občanskou výchovu připravit společný referát o přípravě na Vánoce. Můžou ho udělat ve formě počítačové prezentace, vytvořit video nebo sérii memů. Jakub si půjčil několik knížek v knihovně, podíval se na dokument o Vánocích našich předků a zeptal se svého dědy na jeho vzpomínky. Anna zadala poslední večer před odevzdáním úkolu do vyhledávače **advent a Vánoce** a otevřela první odkaz.

b) Napiš k tvrzením jméno Jakuba, nebo Anny podle toho, co odpovídá způsobu jejich přípravy.

1. Nechci plýtvat svým časem na školní úkoly. _____
2. Je pro mě důležité nemít jen jeden zdroj informací. _____
3. Školní úkoly občas řeším až večer před odevzdáním. _____
4. Do školy se připravuju průběžně a přípravu plánuju. _____

c) Zkus to teď jako Anna: zadej heslo **advent a Vánoce do vyhledávače na internetu.**

Podtrhni mezi uvedenými možnostmi ty, které ti vyhledavač nabídl, případně doplň další.

články z novin nebo zprávy — encyklopedická hesla — soukromé blogy — reklamy na knihy o historii

d) Není ovšem nutně potřeba být ani jako Jakub, ani jako Anna.

Každému vyhovuje jeho vlastní cesta. Zaškrtni, jaké způsoby přípravy vyhovují tobě.

způsob přípravy	vyhovuje	nevyhovuje
práce s internetem		
práce s knihami		
sledování dokumentů a jiných pořadů		
poslouchání podcastů, rádia		
jiný způsob – jaký?		

Co už umím

Umím při přípravě textu použít různé zdroje. (cv. 1, 2)

Umím si podle sebe zvolit nejlepší způsob, jak se připravit na psaní textu. (cv. 2)

1

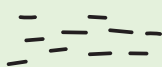

Anežčiných <u>Anežčín</u>	domácí <u> </u>	výborné <u> </u>
základními <u> </u>	černá <u> </u>	nízkou <u> </u>
papírovou <u> </u>	tetini <u> </u>	cizím <u> </u>
rozzlobení <u> </u>	počítačových <u> </u>	Janovy <u> </u>

tvrdá	měkká	přivlastňovací
		Anežčin

dva tvary přídavných jmen přivlastňovacích

+ 4 Urči u zvýrazněných přídavných jmen pád, číslo, rod a doplň, ke kterému vzoru je řadíme.

Během **poledních** přestávek můžeme hrát basketbal. _____

Poprosil ji o **písemný** souhlas. _____

Hřiště je součástí **školních** pozemků. _____

Ledové kostky jsou připravené v lednici. _____

Harry se musel utkat s **trnoocasým** drakem. _____

+ 5 Doplň do vět přídavná jména v závorce ve správném tvaru.

Ukryl náhrdelník před (dychtivý) _____ hledači pokladů. Promysleli to z (různý) _____ stran a přišli s (nápaditý) _____ řešením. O renovaci (starožitný) _____ nábytku se s ním dá mluvit hodiny. Tak (šikovný) _____ jezevčíka už jsem dlouho neviděl. Budou tam mluvit o (nový) _____ komiksech ze svého nakladatelství. Nepřibližujte se k (otevřený) _____ oknům. Sejdeme se před tím (osmipatrový) _____ domem.

+ 6 Doplň chybějící písmena do koncovek přídavných jmen.

Z polévek mají dnes hověz___ vývar s jätrov___m___ knedlíčky nebo květákov___ krém s cibulov___m___ kroužky. Nebyli tam žádní naši znám___, jen spousta ciz___ch lidí. Prošli si obě malebn___ náměstí s renesančními domy. V naší školce je jen několik dětí zdrav___ch, většina prochází nějakým virov___m onemocněním. Všechna objednan___ jídla už jsou hotov___. Prodáváme výrobky z hus___ho a pštros___ho peří. Udělali teď dvě složit___ rozhodnutí. Po prázdninách přijdou dva nov___ žáci. Oliver je trochu domýšliv___, ale z nekal___ch úmyslů ho nepodezírám.

+ 7 Doplň chybějící písmena do koncovek přídavných jmen.

- Brněnská zoo se může pochlubit nov___m___ přírůstkem. V květnu přibyli dva vzácní pouštní sudokopytníci, velbloudi dvouhrb___. Jejich chovatelé věří, že by se párek velbloudů mohl v budoucnu i rozmnožit a zoo by se tak jako jedna z mála mohla pyšnit velbloudím___ mláďaty. Dalším nov___m přežvýkavcem v zoo je antilopa los___, která se losovi podobá svojí neobvyklou mohutností. Pozornost bychom ale neměli věnovat jen roztomil___m savcům. Nechte se u ptáků okouzlit sov___m___ mláďaty nebo orlem bělohlav___m, který sem přicestoval hned přes tři ciz___ zoo.
- Zoo vás ovšem láká nejen na zajímav___ zvířata. Zejména mal___m návštěvníkům by se mohlo líbit rozšíření víceúčelov___ch hřišť se dvěma rozlehl___m___ pískovišti a zvířec___m kolotočem. Díky skvěl___m interaktivn___m tabulím se můžou i ti nejmenší dozvědět něco o fascinujíc___ch zvířatech planety. Věděli jste například, že vombat má trus ve tvaru mal___ch krychliček nebo kteří masožrav___ živočichové jsou největší? Děti i dospěl___ návštěvníci můžou každý víkend absolvovat vzrušujíc___ stezku, kde na ně čekají dnes už bohužel vyhynul___ obyvatelé naší planety, mamuti.

+ 8 Převeďte spojení přídavného jména a podstatného jména do množného čísla.

ruský umělec	_____ <u>ruští umělci</u> _____	budějovický rodák	_____
dánský poradce	_____	pražský herec	_____
litoměřický radní	_____	polský občan	_____

- 9 Napiš ke každému přídatnému jménu slovo, ze kterého je přídatné jméno utvořeno. V prvním sloupci to jsou podstatná jména, v druhém sloupci slovesa.

vodní	<u>voda</u>	hojivý	<u>hojit</u>
čtvercový	_____	popletený	_____
andělský	_____	svázaný	_____
ovocný	_____	přikrytý	_____
balící	_____	spící	_____

- + 10 Co všechno patří k tělu? Vytvoř z podstatných jmen označujících části těla náležitá přídatná jména, která patří do celých slovních spojení. Přídatná jména měkká označ **M**, tvrdá **T**.

(koleno)	<u>kolenní</u>	vaz	<u>M</u>	(stehno)	_____	sval	_____
(krk)	_____	tepna	_____	(šije)	_____	sval	_____
(kyčel)	_____	kloub	_____	(ucho)	_____	bubínek	_____
(loket)	_____	jamka	_____	(vlas)	_____	kořínky	_____

- + 11 Vymysli k přídatným jménům takové podstatné jméno, aby slovní spojení dávalo smysl (tvar přídatného jména se může změnit). Ověř si slovní spojení buď v *IJP*, nebo ve slovníku.

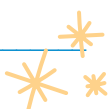
patní	<u>patní kost</u>	patový	<u>patová situace</u>
jaterní	_____	játrový	_____
kožní	_____	kožený	_____
srdeční	_____	srdečný	_____
srdcový	_____	srdčitý	_____

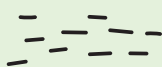
- + 12 Podtrhni ta přídatná jména, u kterých nevytvoříme jejich opačný význam pouhým odpojením záporné předpony **ne-**.

nesnesitelná bolest, nezlomná vůle, neochvějná jistota, nepřesné měření, nezměrná radost, neslyšný hovor, nepřeborná nabídka, nečitelné písmo

- + 13 Vytvoř přídatná jména přivlastňovací v mužském rodě od zadaných podstatných jmen.

strýc	<u>strýcův</u>	strýček	_____
matka	<u>matčin</u>	máma	_____
mamka	_____	maminka	_____
Zuzana	_____	Zuzka	_____
Zuzanka	_____	Zuza	_____
Martin	_____	Martínek	_____
Martina	_____	Martinka	_____

- 14** Urči u zvýrazněných přídavných jmen přivlastňovacích mluvnické kategorie a vzor. Do druhého sloupce napiš, jaký mají tvar v 1. pádě č. j. rodu mužského.

Chlapcova sestra všechno pozorovala. 1. p., č. j., r. žen., vzor otcův chlapcův

To je jen část **Šalamounova** pokladu. _____

Mojšíš vyrůstal ve **faraonově** paláci. _____

Máš to krmení pro **Janino** morče? _____

Půjdeme tam se **Zuzčinou** maminkou. _____

Seznámila se s oběma **Anetinými** bratry. _____

- 15** Rozhodni u vyznačených tvarů, zda to jsou tvary přídavných jmen přivlastňovacích (podtrhni je červeně), nebo tvary podstatných jmen (podtrhni je zeleně).

Půjčil si **Adamovy** lyže. Vyprávěl **Adamovi**, jak se měli na horách. **Adamovi** spolužáci se dohodli, že mu koupí dárek. Půjďte k **dědečkovi** na návštěvu? **Dědečkovi** kamarádi se schází každou středu. Nesnáším **dědečkovy** kapustové karbanátky. Na schůzku přijdou i **prezidentovi** poradci. **Prezidentovy** novoroční projevy měly vysokou sledovanost. O tomhle **prezidentovi** toho na Wikipedii moc není. Tohle dej **Tadeášovi** po obědě. Na hřišti už byli **Tadeášovi** spoluhráči. Neviděl jsi někde **Tadeášovy** chrániče?

- 16** Doplň i, y v koncovkách přídavných jmen přivlastňovacích a podstatných jmen.

Nedávejte Jakobov ___ žádné sladkosti. Při autogramiádě vytvořili spisovatelov ___ fanoušci frontu. Tohle ale nejsou Martinov ___ věci! Líbily se jim Werichov ___ pohádky. Vyřídte kuchařov ___, že jídlo bylo výborné. Držte tu prosím místo i mému asistentov ___. Ende a Tolkien jsou Jirkov ___ oblíbení autoři. Císařov ___ vojáci vytáhli proti vzpurnému biskupov ___. Tohle Matoušov ___ rozhodně neříkej. Fotbal mezi Danielov ___ záliby nepatří.

- 17** Doplň chybějící písmena v koncovkách přídavných jmen přivlastňovacích.

Řiďte se podle ministrův ___ch pokynů. Některé ze Skácelov ___ch básní zhudebnil Hradišťan. Půjdou s vámi i sousedov ___ kluci? Podívám se na Alenin ___ kořata. Našla jsem ty Ondrov ___ rukavice. Zabývá se teď Seifertov ___mi sbírkami. Ředitelov ___ nařízení není snadné dodržovat. A ty se s Davidov ___mi sourozenci znáš? V muzeu mají vystavená i Potterov ___ kořata. Na Jiráskov ___ch spisech se usazoval prach. Nemáš na sobě Jonášov ___ boty? Kde můžete vidět Mánesov ___ obrazy? Najdou Foglarov ___ Hoši od Bobří řeky nějaké čtenáře i dnes? Ilustrace v Olbrachtov ___ch Biblických příbězích mi přijdou strašidelné.

- 18** Doplň do vět spisovný tvar přivlastňovacího přídavného jména utvořeného od slova v závorce.

Byli jsme o víkendu za (kamarád) kamarádovými rodiči. Už se jí nechtělo snášet (Karel) _____ nálady. Co jsi pochopil z (učitel) _____ pokynů? Viděl jsi někdy (Smetana) _____ operu? Obchod najdete v (Neruda) _____ ulici. Při péči o stromy se vyplatilo řídit se (babička) _____ radami. Půjďte (Mánes) _____ ulicí až k řece. Mohl bys vzít domů (Pavel) _____ kolo? Poslední dvě (ministr) _____ prohlášení si dost protirečila. Půjdeme teď k (Matylda) _____ domu. V (Petr) _____ skřínce jsme nic nenašli. Obě (král) _____ vojska se spojila do jednoho. Jednou jsem už kreslila do (Alena) _____ památníku. (Ženich) _____ a (nevěsta) _____ přátelé před svatbou vymýšlejí často překvapení.

19 Přeformuluj vyznačenou část vět pomocí spisovného tvaru přídavného jména přivlastňovacího.

Tohle je **Tomášovo** sbírka pokémonů. Tomášova To jsou rukavice **Jany**. _____

Sejdeme se na **Smetanovým** nábřeží. _____ V srpnu budou **Evičky** křtiny. _____

Budou tam rodiče **od Martina**? _____ Budou tam rodiče **od Martiny**? _____

Proč pořád nosíš **tátovo** boty? _____ Potkal jsi někdy **Hančinýho** tátu? _____

20 a) Přeformuluj vyznačenou část vět pomocí spisovného tvaru přídavného jména.

To je opravdu **hezký**! _____ S **dospělejma** o tom nemluv! _____

Podívej se do toho **velkýho** sešitu. _____ Jsou to už hodně **starý** psi. _____

Věřte přece **mladejm** lidem! _____ Pozeptám se mezi **známejma**. _____

To je ale **krásnejch** věcí! _____ Bylo to úplně **neuvěřitelný**! _____

Viděl jsi někdy čerstvě **narozený** štěňata? _____ Má dva **hotový** výkresy. _____

b) Podtrhni nespisovné tvary, které běžně nepoužíváš. Pokud nějaké takové najdeš, zakroužkuj, v které části České republiky se tyto tvary běžně používají.

Čechy Morava Slezsko

21 a) Prohlédni si obrázek vnitřku kostela.

b) Podtrhni mezi následujícími přídavnými jmény ta, která vzhled vnitřku kostela spíše popisují, než hodnotí.

gotický, zanedbaný, tajemný, majestátní, klenutý, zarůstající, strašidelný, popraskaný

c) Vyber z úkolu **b)** přídavná jména, která bys spíše použil/a:

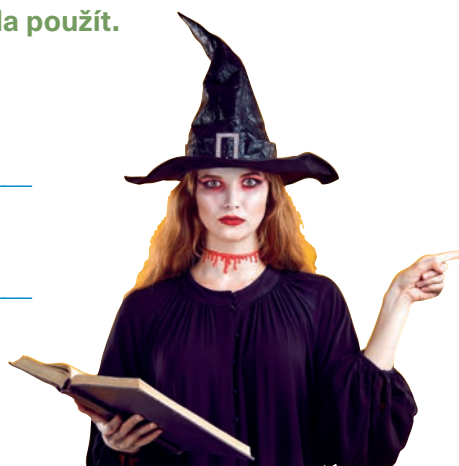
● pokud bys chtěl/a, aby se do tohoto prostoru přišel někdo podívat _____

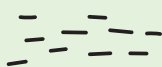
● pokud bys chtěl/a někoho od návštěvy odradit _____

22 Prohlédni si části kostýmu na obrázku a napiš tři popisná přídavná jména a tři hodnotící přídavná jména, která by se pro ně mohla použít.

Popisná

Hodnotící

23

a) Podtrhni dvě přídavná jména tvrdá rovně, dvě měkká vlnovkou a dva tvary přídavného jména přivlastňovacího přerušovaně.

V noci, když Saulův vojenský tábor ztichl a král Saul usnul za hradbou vozů, vypravil se David do jeho ležení. Připlížil se až k místu, kde ležel král, překročil **spícího** vojevůdce Abnera, který měl krále střežit, a vzal **Saulovo** kopí a číši. Potom vystoupil na svah protější hory a zavolal, až se celé údolí naplnilo jeho hlasem: „Abnere, jak hlídáš svého krále? Podívej, odnesl jsem mu kopí a číši!“ **Znamý** hlas probudil Saula. „Jsi to ty, Davide?“ zvolal. „Ano, jsem David a dnes jsem tě měl podruhé v moci, ale neublížil jsem ti!“ Saul se zastyděl. Odtáhl a přestal Davida pronásledovat.

Podle Eduarda Petišky

b) Urči mluvnické kategorie (pád, číslo a rod) a vzor u zvýrazněných slov.

spícího _____ známý _____

Saulovo _____

c) Napiš, od jakých slov jsou odvozena přídavná jména.

vojenský _____ spící _____

24

a) Přečti si text a doplň i, í, y, ý.

Krakonoš nebo též Rýbrcouľ je bájný duch hor, který v různých podobách chrání celé Krkonoše před chamtiv____m____ hledači pokladů, pytláky a dalšími nenechavci. Nejprve byl Krakonoš stylizován jako zl____ a všemocný živel, vládce větru a démon, trestající bez rozdílu všechny. Později byl vypodobňován i jako spravedliv____ zastánce chudých v boji proti chamtivcům a nenasytům a stal se hrdinou dnes už klasických pohádek. Bývá zobrazován jako obr nebo také jako trpaslík, ale dokáže se přetělit v podstatě do kteréhokoliv tvora nebo předmětu. Je poctiv____m strážcem hor, různě škádli pocestné, a pokud má špatnou náladu, posílá špatné počasí.

Podle wikipedia.org, upraveno

b) Zakroužkuj v textu všechna přídavná jména. Je jich čtrnáct.

c) Najdi v textu ta přídavná jména, která odpovídají uvedeným mluvnickým kategoriím a vzoru. Každému řádku odpovídá jedno přídavné jméno.

7. pád, množné číslo, mužský rod životný, vzor moderní _____

6. pád, množné číslo, ženský rod, vzor mladý _____

2. pád, množné číslo, ženský rod, vzor mladý _____

d) Která přídavná jména v textu označují charakterové vlastnosti lidí nebo Krakonoše?

Co už umím

Umím přídavnému jménu přiřadit vzor a podle něj napsat správně i, í, y, ý v koncovce.
(cv. 2, 3, 5, 6, 7, 10, 15, 16, 17, 18, 24)

Umím použít spisovné tvary přídavných jmen. (cv. 8, 13, 16, 17, 18, 19, 20)

Umím určit mluvnické kategorie přídavných jmen. (cv. 2, 4, 14, 23, 24)

Umím rozlišit přídavná jména popisná a hodnotící a použít je podle situace.
(cv. 1, 10, 11, 21, 22, 23, 24)

Poznám, od čeho jsou přídavná jména odvozená. (cv. 9, 11, 12, 13, 23)

Více informací o projektu se dozvíte
načtením tohoto QR kódu.

PILOTNÍ VÝTISK.
URČENO VÝHRADNĚ PRO SPOLUPRÁCI
S NAKLADATELSTVÍM FRAUS KLETT.